

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze jako soud odvolací projednal ve veřejném zasedání konaném v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Koudelky, Ph.D., a soudců JUDr. Renaty Humpové a Mgr. Daniely Dubné dne 7. září 2023 odvolání **státního zástupce** Okresního státního zastupitelství v Mělníku, a) **obžalovaného L S**, narozeného v , b) **obžalovaného P P**, narozeného v , c) **obžalované právnické osoby L s.r.o.**, IČ: , se sídlem , a **poškozených H D**, narozené na , **O P M**, narozené na , **Z M**, narozené na , a **O J**, narozené na , podaná proti rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 22. února 2023, číslo jednací 3 T 140/2022-734, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odstavec 1 písmeno d) trestního řádu se napadený rozsudek **ruší v celém rozsahu.**

Podle § 259 odstavec 3 trestního řádu **se znovu rozhoduje**

takto:

obžalovaní

1. **L S**, narozen v , jednatel společnosti **L s.r.o.**, trvale bytem ,
2. **P P**, narozen v , jednatel společnosti **L s.r.o.**, trvale bytem ,

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová

3. právnická osoba L [redacted] s.r.o., IČ: [redacted], se sídlem V [redacted]
[redacted], zastoupena zmocněncem V [redacted] K [redacted], nar. [redacted], trvale bytem [redacted]
[redacted],

jsou vinni, že

1. L [redacted] S [redacted],

2. P [redacted] P [redacted],

3. právnická osoba L [redacted] s.r.o. jednáním obžalovaných L [redacted] S [redacted] a P [redacted] P [redacted] coby
jednatelů, v rámci její podnikatelské činnosti,

každý z obžalovaných samostatně

L [redacted] S [redacted] a P [redacted] P [redacted] jako jednatele společnosti L [redacted] s.r.o., IČ: [redacted], v rámci její
činnosti dne 3. 4. 2021 v době kolem 10:00 hodin v areálu společnosti L [redacted] s.r.o., který
se nachází na pozemku v katastrálním území [redacted], místní část [redacted]
[redacted], soudní obvod [redacted], st. č. [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], kde v té době probíhaly stavební
úpravy realizované společností L [redacted] s.r.o. a související se stavbou „[redacted]
[redacted]“, sjednali s poškozeným I [redacted] M [redacted], nar. [redacted], ukrajinské státní
příslušnosti, ústní dohodu o provedení práce spočívající v úpravě svahu pomocí bagru,

přičemž vědomě nesplnili zákonnou povinnost ve smyslu § 101 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb.,
zákoníku práce, v platném znění, podle níž každý zaměstnavatel zajišťuje bezpečnost a ochranu
zdraví při práci, kdy tato povinnost se vztahuje i na všechny fyzické osoby, které se s jeho
vědomím zdržují na jeho pracovišti, a poškozeného prokazatelně nepoučili o bezpečnosti
a ochraně zdraví při práci a možných rizicích, představujících ohrožení jeho zdraví či života,
načež poškozenému po předchozí vzájemné ústní domluvě bez uzavření písemné pracovní
smlouvy či písemné dohody o provedení práce umožnili, aby s jejich vědomím a podle jejich
pokynů začal pracovat na zemních úpravách přilehlého svahu s bagrem, který byl umístěn
v areálu společnosti a k němuž obvinění nedisponovali žádnou průvodní ani provozní
dokumentací, aniž by prováděli kontrolu bezpečnosti provozu zařízení nejméně jednou
za 12 měsíců v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1, 2 nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým
se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů
a nářadí, v platném znění, nestanovili rozsah kontroly tohoto zařízení ani místním provozním
bezpečnostním předpisem a postupovali vědomě v rozporu i s dalšími požadavky na bezpečný
provoz a používání pojezdných zařízení, které jsou upraveny v příloze č. 3, bod 4. téhož nařízení
vlády, podle něhož byli povinni zabezpečit zařízení řízeného obsluhou před převrácením při
provozu za běžných podmínek, a to ochranným zařízením, které zajistí, že se pojezdné zařízení
nenakloní o více než čtvrtinu maximálního náklonu, a pokud existovalo riziko přimáčknutí
obsluhy při převrácení zařízení, byli povinni zajistit, aby bylo použito pouze takové zařízení, které
je vybaveno zádržným systémem, v důsledku čehož předmětný bagr nebyl vůbec způsobilý pro
bezpečný provoz, což bylo L [redacted] S [redacted] a P [redacted] P [redacted] známo, neboť L [redacted] S [redacted] bagr
zakoupil v roce 2020 bez písemné kupní smlouvy, a aniž by mu byla prodávajícím předána
ke stroji jakákoli průvodní či provozní dokumentace, a dále L [redacted] S [redacted] a P [redacted] P [redacted] neověřili,
zda I [redacted] M [redacted] disponuje průkazem o oprávnění k obsluze stavebních strojů ve smyslu
vyhlášky č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů, v platném
znění,

načež poškozený I [redacted] M [redacted] pomocí šroubováku ve spínací skřínce bagr nastartoval, uvedl
do chodu a poté se v kabině bagru nejpozději v 10:00 hodin přemístil do vzdálenosti cca
120 metrů od kanceláře společnosti L [redacted] s.r.o. na svah, kde prováděl zemní úpravy, při nichž
došlo dne 3. 4. 2021 kolem 14:30 hodin k pádu bagru ze svahu s následným přetočením

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová

na kabinu strojníka a k deformaci kabiny, v níž byl poškozený přimáčknut, čímž mu byla způsobena mnohačetná poranění spočívající mj. v četných zlomeninách žeber oboustranně v různých lokalizacích a s krevními výrony pod pohrudnicí, s proniknutím některých zlomených žeber do pohrudničních dutin, zakrvácení pravé dutiny pohrudniční, dále mu byla způsobena zlomenina levé klíční kosti, zlomenina 3. hrudního obratle, pohmoždění levé plíce, trhlina srdce v místě levé komory, četné krevní výrony a kožní oděrky, kdy bezprostřední příčinou úmrtí poškozeného byla traumatická asfyxie, tj úrazové dušení způsobené nemožností vykonávat dechové pohyby v oblasti hrudníku při jeho smáčknutí,

přičemž jde o jednání právnické osobě přičitatelné ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění,

tedy

L [redacted] S [redacted] a P [redacted] P [redacted]

jinému z nedbalosti způsobili smrt a spáchal uvedený čin proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona,

právnická osoba L [redacted] s.r.o.

jinému z nedbalosti způsobila smrt a spáchal uvedený čin proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona,

čímž spáchali

L [redacted] S [redacted] a P [redacted] P [redacted]

přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 1, 2 trestního zákoníku

právnická osoba L [redacted] s.r.o.

přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 1, 2 trestního zákoníku

a za to se odsuzují

obžalovaný L [redacted] St [redacted]

obžalovaný P [redacted] P [redacted]

každý

podle § 143 odstavec 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody ve výměře **24 (dvacetičtyř) měsíců**, jehož výkon se dle § 81 odstavec 1 a § 82 odstavec 1 trestního zákoníku podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **3 (tři) roků**.

Podle § 82 odstavec 3 trestního zákoníku se obžalovaným ukládá, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení dle svých sil uhradili způsobenou nemajetkovou újmu.

Podle § 67 odstavec 2 písmeno b) a § 68 odstavec 1, 3 trestního zákoníku se dále ukládá peněžitý trest ve výměře 50 denních sazeb ve výši 400 Kč, tedy v součtu **20 000 Kč (dvacet tisíc korun českých)**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová

obžalovaná právnická osoba L s.r.o.

Podle § 143 odstavec 2 trestního zákoníku za použití § 18 odstavec 1, 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění, k peněžitému trestu ve výměře 100 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy v celkové výši **100 000 Kč (sto tisíc korun českých)**.

Podle § 228 odstavec 1 trestního řádu jsou obžalovaní povinni společně a nerozdílně nahradit poškozeným:

H D, narozena na, trvale bytem, nemajetkovou újmu ve výši 454 068 Kč.

O P M, narozena, trvale bytem, nemajetkovou újmu ve výši 605 424 Kč.

Z M, narozena, trvale bytem, nemajetkovou újmu ve výši 605 424 Kč.

O J, narozena na, trvale bytem, nemajetkovou újmu ve výši 454 068 Kč.

Podle § 229 odstavec 2 trestního řádu se poškozené H D, O M, Z M a O J odkazují se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění

1. Shora citovaným rozsudkem Okresního soudu v Mělníku byli obžalovaní L S a P P uznáni vinnými přechinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku, obžalovaná právnická osoba L s.r.o. přechinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku za užití § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, jehož se dopustili jednáním ve výroku napadeného rozsudku popsaným. Za to byli odsouzeni, a to obžalovaní L S a obžalovaný P P každý podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody ve výměře devíti měsíců, jehož výkon jim byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. Podle § 82 odst. 3 trestního zákoníku pak bylo oběma obžalovaným uloženo, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení dle svých sil uhradili způsobenou nemajetkovou újmu. Podle § 67 odst. 2 písm. b) a § 68 odst. 1, 3 trestního zákoníku byl dále oběma uložen peněžitý trest ve výměře 50 denních sazeb ve výši 400 Kč, tedy v součtu 20 000 Kč. Obžalovaná právnická osoba L s.r.o. byla odsouzena podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku za použití § 18 odst. 1, 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění, k peněžitému trestu ve výměře 70 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy v celkové výši 70 000 Kč. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byli všichni tři obžalovaní zavázáni povinností společně a nerozdílně nahradit poškozeným H D nemajetkovou újmu ve výši 400 000 Kč, O P My nemajetkovou újmu ve výši 400 000 Kč, Z M nemajetkovou újmu ve výši 400 000 Kč a O J nemajetkovou újmu ve výši 400 000 Kč s tím, že podle § 229 odst. 2 trestního řádu byly tyto poškozené se zbytky svých nároků na náhradu nemajetkové újmy odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová

2. Proti tomuto rozsudku podali včasná odvolání jednak státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku, které směřoval v neprospěch všech obžalovaných, jednak všichni tři obžalovaní a jednak poškozené H. D., O. P. M., Z. M. a O. J.
3. Okresní státní zástupce v Mělníku odvoláním podaným v neprospěch obžalovaných L. S., P. P. a právnické osoby L. s. r. o. brojí proti výroku o vině. Konstatuje, že se zcela ztotožňuje se skutkovými závěry nalézacího soudu, avšak má za to, že skutek byl nepřiléhavě právně kvalifikován, z čehož vyplynula i nezákonná výměra uložených trestů odnětí svobody, resp. nepřiměřená výměra trestů peněžitých. Nesouhlasí s postupem soudu prvního stupně, který se neztotožnil s obžalobou v právní kvalifikaci skutku jako přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, ačkoliv výčet povinností, které měly obžalovaní porušit a které jsou uvedeny již v obžalobě, bez výhrad přejal do skutkové věty výroku napadeného odsuzujícího rozsudku. Poukazuje na to, že poškozený zesnulý I. M. formálně nebyl zaměstnancem společnosti L. s.r.o. a obviněná společnost tedy nebyla jeho „formálním“ zaměstnavatelem, neboť vzájemně neuzavřeli platnou písemnou pracovní smlouvu ani písemnou dohodu o provedení práce, nicméně povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve smyslu § 101 odst. 5 zákoníku práce se vztahuje nejen vůči zaměstnancům, ale vůči všem osobám, které se s vědomím zaměstnavatele zdržují na jeho pracovištích (např. i různé návštěvy, zástupci kontrolních orgánů a podobně). Zaměstnavatel tedy musí v rámci hodnocení rizik počítat i s riziky souvisejícími s výskytem těchto osob na jeho pracovišti. Z jeho pohledu považuje za zcela zásadní zjištění, že ze strany jednatelů společnosti L. s.r.o. došlo z vědomé nedbalosti k porušení shora citované povinnosti upravené v ustanovení § 101 odst. 5 zákoníku práce, jakož i dalších shora označených povinností vyžadovaných právními předpisy, přičemž porušení těchto povinností je - v souladu se zásadou gradace příčinné souvislosti - dostatečně významnou příčinou tragického následku v podobě úmrtí poškozeného. I když lze objektivně připustit též absenci potřebné opatrnosti při manipulaci s předmětným bagrem na straně poškozeného, nicméně je přesvědčen, že primární a rozhodující příčinou následku v podobě úmrtí poškozeného bylo jednoznačně nedbalostní jednání obžalovaných, kteří flagrantním způsobem porušili ustanovení v obžalobě citovaných právních předpisů, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Za nepřiléhavě srovnání pak považuje odkaz prvního soudu na situaci, kdy řidič automobilu, o němž ví, že má nefunkční brzdy, se i tak rozhodne sjet z kopce. V nyní posuzovaném případě se podle jeho názoru jedná o výrazně odlišnou situaci, kdy obžalovaní poškozenému „po předchozí vzájemné ústní domluvě bez uzavření písemné pracovní smlouvy či písemné dohody o provedení práce umožnili, aby s jejich vědomím a podle jejich pokynů začal pracovat na zemních úpravách přilehlého svahu s bagrem“, což sice obžalovaní popírají, ale soud zcela důvodně posoudil jejich obhajobu provedenými důkazy za vyvrácenou a citovaný průběh skutkového děje je právě takto popsán ve výroku napadeného odsuzujícího rozsudku. Má za to, že z hlediska naplnění subjektivní stránky žalovaného přečinu lze vzít za prokázané, že oba obžalovaní jednatele (P. P. a L. S.) jednali z hlediska zavinění ve formě vědomé nedbalosti a měli být uznáni vinnými spácháním přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Dále připomíná, že koncepce trestní odpovědnosti právnických osob je založena na tzv. přičitatelnosti, upravené v § 8 zákona o TOPO. Příslušná forma zavinění, požadovaná legální definicí jednotlivého trestného činu, se tedy odvozuje od osoby, která za právnickou osobu jednala (v daném případě oba obžalovaní jednatele), protože z hlediska trestního práva právnická osoba vlastní vůli nemá. Obžalovaní L. S. a P. P. coby jednatele právnické osoby L. s.r.o. jednali v rámci její činnosti a jde o jednání právnické osobě přičitatelné ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) téhož zákona. Obžalovaná právnická osoba L. s.r.o. tedy měla být uznána vinnou spácháním přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku za užití

§ 7 zákona o TOPO. Pokud by byli obžalovaní uznáni vinnými spácháním přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, pak považuje uložené tresty uvedené v napadeném rozsudku za nepřiměřeně mírné. K tomu uvádí, že dosavadní trestní zachovalost obžalovaných je objektivně polehčující okolností, nicméně se jedná o polehčující okolností jedinou, když obžalovaní ani v průběhu přípravného řízení ani u hlavního líčení neprojevili ani náznak sebereflexe za způsobení tragického následku v podobě úmrtí poškozeného I. M. Z výše uvedených důvodů proto navrhuje, aby odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b, d, e) trestního řádu zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 trestního řádu sám rozhodl tak, že při nezměněném popisu skutku jednání obžalovaných právně kvalifikuje jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, v případě právnické osoby I. s.r.o. přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku za užití § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, a uloží všem obžalovaným přiměřené tresty odpovídající zákonné trestní sazbě při zohlednění osobních a majetkových poměrů obžalovaných fyzických osob a majetkových poměrů obžalované právnické osoby, tak, jak jsou dokumentovány zejména ve zprávě o provedeném finančním šetření, dále přiměřené peněžitě tresty za současného stanovení povinnosti obžalovaným fyzickým osobám, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení dle svých sil uhradili způsobenou nemajetkovou újmu. Dále uvádí, že jím podané návrhy peněžitých trestů byly formulovány v relativně nízké výměře ve vztahu ke všem třem obžalovaným z důvodu předpokladu, že v případě uznání viny by měli být obžalovaní zavázáni též k povinnosti podle § 228 odst. 1 trestního řádu nahradit nemajetkovou újmu poškozeným pozůstalým v poměrně citelné výši; přinejmenším v té výši, o níž rozhodl nalézací soud ve výroku napadeného rozsudku.

4. Obžalovaný I. S. v písemně odůvodněném odvolání obhájcem napadá všechny výroky rozsudku jeho se týkající. Předně uvádí, že ačkoliv odmítá jakoukoliv právní odpovědnost, tak událost samotnou vnímá jako tragédii, která jej hluboce lidsky zasáhla, jak i opakovaně vyjádřil ihned po události, tak i v obou hlavních líčeních, i konkrétně v přítomnosti O. My, manželky poškozeného. Zásadně tak odmítá, že by byl k celé události lhostejný. V této souvislosti připomíná, že z dokazování bylo zjištěno, že ačkoliv byl z celé události v pochopitelném šoku, což opakovaně uváděl, tak to byl on, který inicioval povolání zdravotní záchranné služby, aby poté společně s manželkou osobně vyhledal a informoval o události osoby blízké pozůstalým i pozůstalé. Bylo svědeckými výpověďmi prokázáno, že se osobně po události sešel se sestrou poškozeného O. J., se kterou se objal, i H. D., ačkoliv je předtím osobně neznal. Stejně tak bylo svědeckou výpovědí O. J. i listinnými důkazy ve formě elektronické komunikace prokázáno, že jeho manželka J. S. byla po události v kontaktu s O. J., přičemž jí poskytla nejen psychickou oporu, ale také bylo důkazem ve formě elektronické komunikace prokázáno, že pro ní zjišťovala informace týkající se okolností předání těla poškozeného. Odmítá skutková zjištění soudu prvního stupně tak, jak je soud přdestřel v odvoláním napadeném rozhodností, neboť považuje je za nesprávné, nemající oporu v dokazování zjištěném skutkovém ději. K tomu opakuje svou výpověď s tím, že tato je podporována i výpovědí svědkyně B. S., která uvedla, že jí volal s dotazem, zda lze zaměstnat pána ukrajinského původu s maďarským pasem. Z výpovědi této svědkyně bylo také zjištěno, že pokud by poškozený způsobilost neprokázal, tak by jistě pracovní poměr nevznikl. Trvá na tom, že následně se s poškozeným rozloučil a odvedl jej mimo areál spol. I. s.r.o., což potvrdil výpovědí také obžalovaný P. P., svědkyně J. S., i svědkyně K. B., kteří jej viděli odcházet po silnici směřující od brány areálu, neboť nebylo předem sjednáno, že poškozený začne ještě téhož dne vykonávat jakékoliv práce, jak nesprávně dovodil soud prvního stupně. Má za to, že zcela stranou pozornosti soudu prvního stupně tak zůstalo v této souvislosti vysvětlení, které podle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu dne 16. 6. 2022 podala osoba M. D., nar. , kde konkrétně str. 3 uvedl, že ve čtvrtk

(tzn. dne 1. 4. 2021) poškozený M. [redacted] mu neřikal nic o tom, že by měl v ČR nějakou práci. Spíš se vyjadřoval v tom smyslu, že si práci bude hledat. O osobě L. [redacted] s ním M. [redacted] nemluvil. K tomu dále připomíná úřední záznam sepsaný dne 3. 4. 2021 policejním orgánem bezprostředně po události, kde se svědkyně H. [redacted] D. [redacted], nar. [redacted], vyjádřila tak, že její bratr měl včerejšího dne přijet z Ukrajiny do ČR a dnes se měl jít zeptat na práci do [redacted]. Rovněž poukazuje na vysvětlení, které dne 7. 1. 2022 podal podle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu V. [redacted] V. [redacted], nar. [redacted], který uvedl, že „dne 3. 4. 2021 se s poškozeným nějak před polednem potkal venku před kanceláří. Bavili jsme se o všem možném, ale o práci jsme se nebavili... Ani S. [redacted] a ani P. [redacted] mi neřikali, že by tam měl přijít někdo jako nový pracovník“. K tomu namítá, že všechny shora konstatované skutečnosti jsou v příkrém rozporu se skutkovou verzí soudu prvního stupně, který nekriticky, ale především nedůvodně, a proto nepřezkoumatelně vyšel ve svých závěrech z výsledků obou sester poškozeného, které se vyjadřovaly zásadně tak, jakoby snad již byl mezi ním, resp. spol. L. [redacted] s.r.o. a poškozeným předem dohodnut pracovní poměr, resp. bylo předem dohodnuto, že poškozený bude pro spol. L. [redacted] s.r.o. vykonávat pracovní činnosti, přestože se jednalo o skutečnosti jimi zjištěné tzv. z druhé ruky. Trvá na tom, že ve skutečnosti tomu bylo tak a bylo prokázáno, že pracovní poměr mohl vzniknout až teprve poté a současně za předpokladu, že se poškozený dostaví dne 6. 4. 2021 do kanceláře spol. L. [redacted] s.r.o., kde prokáže způsobilost pro uvažovanou pracovní činnost. Z těchto důvodů proto považuje výpověď svědkyně H. [redacted] D. [redacted] i svědkyně O. [redacted] J. [redacted] za nevěrohodné, které nelze vzít za podklad pro rozhodnutí, jak to nesprávně učinil první soud. Dále poukazuje na to, že bylo v dokazování zjištěno a prokázáno, že převrácení bagru si všiml on a také on okamžitě požádal přítomnou svědkyni K. [redacted] B. [redacted], aby kontaktovala zdravotní záchrannou službu, což, jak sama ve své výpovědi uvedla, také učinila. Označil-li soud prvního stupně výpověď této svědkyně za nevěrohodnou, (výkladem argumentace soudu lze dospět i k závěru, jakoby snad tato ani nebyla na místě události, stejně jako svědkyně J. [redacted] S. [redacted]) tak skutečnost, že svědkyně B. [redacted] telefonicky kontaktovala záchrannou službu, je nespornou skutečností, že na místě v době události být musela a byla, a to stejně jako svědkyně J. [redacted] S. [redacted], protože jinak si u této lze jen stěží představit, že by mohla obžalovaného odvézt za pozůstalými poškozeného, pokud by tomu bylo jinak. Skutečnost, že ani policejní orgán, ale ani státní zástupce v přípravném řízení neobstarali záznam telefonického hovoru svědkyně na tísňovou linku, je prvním z mnoha dalších, níže uvedených pochybení, v důsledku kterých skutkový děj již nebude lze nikdy zjistit bez důvodných pochybností. Proto také výsledky svědkyně K. [redacted] B. [redacted] i J. [redacted] S. [redacted] bylo prokázáno, že poškozený byl jím odveden mimo areál, kde se rozloučili, a poškozený poté sám odešel. Zásadně odmítá argumentaci a skutkové závěry soudu prvního stupně, týkajících se místních, zejména rozhledových poměrů. K tomu opakuje, že z kanceláře nemohl na zaparkovaný bagr vidět a o to více nemohl vidět, že by s ním kdokoliv mohl manipulovat a odjet. Když se proto soud prvního stupně vyjádřil tak, že při svém rozhodování vyšel také ze snímku místa se zakreslením kanceláře, tam potom nepřezkoumatelně určil vzdálenosti mezi kanceláří a místem, kde byl za trafostanicí zaparkován bagr a dále kanceláří a místem, kde došlo k převrácení bagru. Má konkrétně na mysli situační plánec, který dne 3. 4. 2021, č. j. KRPS-73877/TČ-010681 zhotovil komisař por. Mgr. S. [redacted] T. [redacted]. K tomu namítá, že tuto listinu-situační plánec jednoduše ani nelze použít jako důkaz, pro svojí zjevnou neúplnost a neurčitost. Doplnuje, že se v tomto případě jedná o selhání policejního orgánu při ohledání místa činu, kde bylo jeho povinností důsledně zakreslení všech vzdáleností ve vztahu k poloze bagru a kanceláře, poloze bagru a trafostanice, délky a výšky svahu, i všech rozhledových poměrů stejně, jako podrobný popis polohy bagru před převrácením a po převrácení. O tom, jaké byly skutečné rozhledové poměry, tedy že skutečně nemohl z kanceláře vidět na pohyb bagru směrem ke svahu, ale ani nemohl vidět pohyb bagru po svahu, je důkazem fotodokumentace zhotovená policejním orgánem dne 26.5.2021, Č.j.:KRPS-73877/TČ-2021, zejména z ní pak obrázek č. 3 a 4, který podrobně popisuje s tím, že ve spojení s fotografiemi č. 5, 6 je prokázáno, že bagr je zcela schován za svahem a není jej možné zahlédnout dokonce ani z

míst od trafostanice, případně ani z míst nacházejících se v bezprostřední blízkosti nad místem, kde došlo k převrácení bagru. Závěry soudu prvního stupně o vzdálenosti cca 120 metrů mezi kanceláří a místem převrácení bagru jsou proto nejenže nesprávné a nedůvodné, ale jsou především jednoznačně vyvráceny fotodokumentací, ze které je zřejmé a je prokázáno, že se jednalo a vzdálenost několikanásobně delší. Proto důvodně tvrdí a skutkový závěr je takový, že poškozeného neviděl, ale ani nemohl vidět, že s bagrem manipuluje a odjíždí. Dále se zabývá bagrem samotným, kdy se především pozastavuje nad podle jeho mínění zásadním (fatálním) pochybením spočívajícím v tom, že bagr nebyl ohledán znalcem tak, aby byl zjištěn jeho skutečný technický stav v době před událostí a po události. Má za to, že při absenci znaleckého posudku zůstanou všechny závěry soudu prvního stupně o technickém stavu vždy nedůvodné, a proto již navždy nepřezkoumatelné. Přitom se jedná o podstatný důkaz, bez kterého nelze učinit rozhodnutí bez důvodných pochybností. O tom, že měl policejní orgán dostatek možností bagr ohledat a přibrat znalce svědčí skutečnosti zjištěné v dokazování z jejich výsledků i svědka J. V., totiž že bagr zůstal nepovšimnut několik dnů v místech, kam se převrátil. Nečinnost, či spíše nezáměr policejního orgánu zjistit technický stav bagru, nakonec vyústilo v rozhodnutí, že bagr byl za pomoci techniky svědka J. V. přemístěn k místu u vjezdu do areálu spol. L. s.r.o., u kanceláře, kde opět zůstal bez zájmu policejního orgánu několik měsíců, aby byl následně zlikvidován. Důsledkem neexistence znaleckého posudku a tedy ohledání znalcem jako kvalifikovaným odborníkem je skutečnost, že nyní ani není zcela přesně a nezaměnitelně znám výrobce, tovární označení, či výrobní číslo bagru. Na tuto skutečnost ale upozornil již ve stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, s čímž se orgány činné v trestním řízení nevypořádaly. Z tohoto důvodu proto považuje závěr soudu prvního stupně o tom, že bagr nebyl vybaven zařízením zabráňujícím převrácení za nedůvodný a nepřezkoumatelný, neboť nemá opory v dokazování, ve zjištěném stavu věci. Dále připomíná své tvrzení, že bagr zakoupil pro svojí vlastní potřebu, a trvá tak na tom, že nikdy nebyl ve vlastnictví spol. L. s.r.o. Tato skutečnost vyplynula také z výsledku svědka V. L. Okolnost, že ke koupi nebyla uzavřena písemná kupní smlouva, považuje za zcela nepodstatnou, neboť koupě movité věci není sankcionována neplatností, pokud je sjednána ústně. Také trvá na tom, že bagr, který byl zaparkován za trafostanicí v areálu, nepoužíval, neboť jej průběžně opravoval. Přitom opravil také spínací skříňku, když klíče od ní a tedy od bagru, byly uloženy v kanceláři. Kromě oprav bagr vybavil všemi technickými i bezpečnostními pomůckami a příslušenstvím, včetně bezpečnostní vesty, přilby, bezpečnostních pásů. Bagr, jak vyplývá z fotodokumentace, viz foto č. 10, 16, 19 a 58 byl označen bezpečnostním prvkem vstup zakázán. Lze pro s oporou v dokazování uzavřít, že bagr opravil a byl proto v řádném provozuschopném stavu. K tomu připomíná, že již v hlavním líčení dne 11. 1. 2023 poukázal na neúplnost dokazování, které vzniklo tím, že nebyl přibrán znalec z oboru forenzní biomechaniky, aby zkoumáním kriminalistických stop s biomechanickým obsahem byla dekodována informace o pohybové činnosti poškozeného, pohybu bagru, které souvisí s vyšetřovanou událostí, tedy aby byly zjištěny relevantní změny, které vznikly v důsledku mechanické interakce člověka na okolí naopak. Bez znalosti těchto skutečností nelze podle jeho názoru objektivně posoudit průběh a příčiny pádu, tzn., zda byl spontánní, či vyvolaný vnějšími silami (cizím zaviněním). Tím, že nebyl přibrán znalec z oboru kriminalistika, specializace forenzní biomechanika, již nelze očekávat, že bude bez důvodných pochybností zjištěno, co bylo skutečnou příčinou převrácení bagru, kdo zavinil pád bagru, odkud vlastně bagr spadl, či dokonce, zda k pádu bagru nepřispěla cizí osoba. Přitom i v tomto případě se jedná o podstatnou okolnost. Již jen v důsledku tohoto pochybení pak již ani nelze dovodit jeho trestní odpovědnost. Ačkoliv shora konstatovaná pochybení jsou podle jeho názoru zcela zjevná a jím konkrétně popsána tak znovu, i když to není jeho povinností, připomíná některé k tomu podstatné skutečnosti zjištěné v dokazování. Především poukazuje na výpověď svědka V. L., který se vyjádřil tak, že: Viděl jsem i fotku z místa té nehody na internetu ... Zajímavé na tom bylo, že ten bagr na fotografii měl složenou lžici i rameno, takže byl v poloze na přejezd a ne

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová

nebude tím ani nikdy zjištěna další významná a podstatná skutečnost, totiž kolik paliva bylo v nádrži bagru. K tomu obžalovaný připomíná, že se v hlavním líčení dne 11. 1. 2023 vyjádřil tak, že v nádržích stavebních strojů nechával jen nezbytné množství paliva a to z obavy z krádeží. Lze tak konstatovat, že paliva bylo v bagru nedostatečné množství pro bagrování, kde je větší spotřeba, jak uvedl svědek V. L., ale na druhou stranu dostatek pro jízdu s bagrem, jak pro účely oprav potřeboval mít. Pro všechny výše uvedené skutečnosti tak důvodně odmítá skutkový děj tak, jak jej předestřel soud prvního stupně. Považuje skutkové závěry soudu prvního stupně za nedůvodné, a proto za zmatečné a nepřezkoumatelné. Soud prvního stupně vytvořil vlastní skutkový děj, který ovšem nevyplyvá z důkazů podstatných pro jeho rozhodnutí, nebo skutkový děj dotváří bez opory v dokazování. Soud prvního stupně neměl pro své rozhodnutí k dispozici všechny podstatné důkazy pro rozhodnutí, kde má na mysli neúplné ohledání místa činu, zejména nejasnost místních i rozhledových poměrů, vzdáleností, či absenci dvou znaleckých posudků. Bez těchto důkazů nelze učinit skutkový závěr bez důvodných pochybností a již jen proto nelze shledat jeho trestní odpovědnost, neboť nelze důvodně vyloučit, že poškozený, poté, co z areálu odešel, se na místo později vrátil, bez jeho vědomí překonal překážku uzamčeného bagru, který byl z pohledu od kanceláře skryt za trafostanicí, do bagru nasedl, nastartoval a odjel s ním, aby se následně v důsledku své neopatrnosti a neznalosti a za porušení pravidel bezpečnosti práce se stavebními stroji, pro kterou je proškolen každý držitel průkazu strojníka, dostal jízdou až na okraj svahu, kde se pod bagrem utrhł okraj svahu a s bagrem se převrátil. S ohledem na výše uvedené vyjadřuje přesvědčení, že soud prvního stupně jednak nesprávně posoudil porušení povinností obžalovaným a jednak posoudil nesprávně otázku příčinné souvislosti mezi obžalobou tvrzenými porušeními povinností a způsobeným následkem v podobě usmrcení poškozeného. K tomu konstatuje, že soud prvního stupně v odvoláním napadeného rozsudku dovedl naplnění příčinné souvislosti na základě teorie podmínky, když uvedl, že třebaže k danému následku vedlo i jednání samotného poškozeného, ještě to obžalované odpovědnosti nezabavuje, neboť to příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem nepřerušuje, když k jednání obžalovaných zůstává takovou skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo. Obecně je posouzení příčinné souvislosti výlučně na základě tzv. teorie podmínky jednoznačně v rozporu s teorií trestního práva hmotného, tak i v rozporu s konstantní judikaturou. Z obojího totiž vyplývá, že posuzování příčinné souvislosti výhradně na základě tzv. teorie podmínky může vést k nepřiměřeně široce vymezené odpovědnosti, proto musí být teorie podmínky omezena zásadou umělé izolace jevů a zásadou gradace příčinné souvislosti. Jednotlivé příčiny nemají pro způsobení následku stejný význam a jejich odstupňování je podstatou zásady gradace příčinné souvislosti. Uplatnění této zásady se promítá do požadavku, aby jednání pachatele bylo z hlediska způsobení následku příčinou dostatečně významnou. K tomu připomíná např. na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, spis. zn. 7 Tdo 1626/2015, jehož závěry cituje a uzavírá, že aby mohla být dovozena příčinná souvislost, měl soud prvního stupně hodnotit všechny příčiny z hlediska jejich významu ve vztahu ke způsobenému následku. Má ale za to, že pokud by byla zjištěna skutečná příčina a všechny okolnosti převrácení bagru tak, aby bylo možné příčinnou souvislost posoudit nejen na základě teorie podmínky, ale také na základě umělé izolace jevů a gradace příčinné souvislosti, pak nelze vyloučit a podle dokazování se to jeví jako zcela důvodné, že by i porušení některých povinností z jeho strany bylo vedle jednání samotného poškozeného příčinou zcela nevýznamnou, a proto není možné dovést jeho trestněprávní odpovědnost. Opakuje námitku, že v dokazování nebylo žádným způsobem prokázáno, že by příčinou nehody, resp. úmrtí poškozeného, byl nevyhovující technický stav bagru nebo chybějící zařízení proti převrácení či chybějící zádržný systém. Případné porušení povinností souvisejících s technickým stavem stroje či nezajištěním stroje proti převrácení stroje či chybějící zádržné zařízení proto nemohlo být trestněprávní příčinou následku, již jen z tohoto důvodu. Ostatní povinnosti, jejichž porušení je soudem prvního stupně kladeno mu za vinu, tedy povinnost zaměstnavatele podle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce či ověření, zda poškozený disponuje průkazem k obsluze stroje podle vyhlášky č. 77/1965 Sb., považuje vedle pravděpodobného jednání samotného

poškozeného z hlediska vzniklého následku bez významu, neboť poškozený, jak bylo prokázáno, byl osobou, která dlouhodobě se stejnými či podobnými stavebními stroji samostatně pracovala, a rovněž k obsluze tohoto stroje disponovala ukrajinskými doklady. Nesouhlasí ani s tím, že by porušil všechny povinnosti, jak jsou uvedeny ve výroku odvoláním napadeného rozsudku, a že by porušení všech těchto povinností bylo současně příčinou způsobeného následku. Povinnost podle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce totiž nemohl porušit, a proto ani neporušil, neboť tato povinnost zajistit bezpečnost osob, které s vědomím zaměstnavatele zdržují na jeho pracovištích, se vztahuje pouze na zaměstnavatele a na jeho pracoviště. K tomu připomíná rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2009, spis. zn. 21 Cdo 2461/2008, podle kterého je pracoviště místem, kde zaměstnanec plní podle pokynů zaměstnavatele své pracovní úkoly. Okruh těchto míst, v nichž může zaměstnavatel přidělovat zaměstnanci práci, je dán vymezením místa výkonu práce v pracovní smlouvě. V dokazování před soudem prvního stupně však nebyla provedena žádná pracovní smlouva či dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr ani jiný důkaz, z kterých by vyplývalo, že by nějaká osoba v souladu s vymezením místa výkonu práce v uzavřené pracovní smlouvě či v dohodě o pracích konaných mimo pracovní poměr podle pokynů společnosti L. s.r.o. jako zaměstnavatele, plnila své pracovní úkoly na předmětném místě. Z žádného provedeného důkazu tedy nevyplynulo, že předmětné místo bylo pracovištěm společnosti L. s.r.o. a že by se tak na tuto společnost a na její jednatele vůbec vztahovala povinnost podle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce. Pokud pak soud prvního stupně dovedl, že on jako jednatel společnosti L. s.r.o. porušil povinnost podle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce, aniž by současně uvedl, na základě čeho má za prokázané, že měla společnost L. s.r.o. jako zaměstnavatel pracoviště na předmětném místě stavby, je rozsudek soudu prvního stupně v této části nepřezkoumatelný. Současně nesprávný je i závěr soudu prvního stupně, že měl jako jednatel společnosti L. s.r.o. s poškozeným sjednat ústní dohodu o provedení práce. Pomíne-li, že ústní dohodu o provedení práce zákon nezná a současně ústní uzavření pracovního poměru nebo pracovního vztahu jemu obdobnému je zákoníkem práce sankcionováno neplatností, tak z rozsudku soudu prvního stupně nevyplyvá, na základě čeho dovedl, že ústní dohoda o provedení práce měla být uzavřena právě se společností L. s.r.o. K tomu nebylo navíc prokázáno, že by porušil povinnost tím, že umožnil poškozenému pracovat na bagru, u kterého nebyla neprováděna kontrola bezpečnosti provozu zařízení, jak ukládá s ust. § 4 odst. 1, 2 nařízení vlády č. 378/2001 Sb., a tím postupovat vědomě v rozporu i s dalšími požadavky na bezpečný provoz a používání pojízdných zařízení, které jsou upraveny v příloze č. 3, bod 4. téhož nařízení vlády, podle něhož byl povinen zabezpečit zařízení řízeného obsluhou před převrácením při provozu, a to ochranným zařízením, které zajistí, že se pojízdné zařízení nenakloní o více než čtvrtinu maximálního náklonu a byli povinni zajistit, aby bylo použito pouze takové zařízení, které je vybaveno zádržným systémem, v důsledku čehož předmětný bagr nebyl způsobilý pro bezpečný provoz, neboť tato povinnost se vztahuje na zaměstnavatele a obžalovaný zaměstnavatelem nebyl stejně, jako poškozený nebyl v postavení zaměstnance. Jinými slovy, z dokazování nevyplynulo, že by k trestnému následku nedošlo, pokud by tyto povinnosti byly splněny, tedy že by k úmrtí poškozeného nedošlo, pokud by disponoval průvodní či provozní dokumentací ke stroji, u stroje by byla prováděna pravidelná kontrola bezpečnosti provozu a pokud by byl stroj vybaven zařízením proti převrácením a zádržným systémem. Porušení těchto povinností proto nemůže být považováno za relevantní příčinu ve vztahu ke způsobenému následku, a proto není možné u porušení těchto povinností dovozovat příčinnou souvislost. V této souvislosti znovu připomíná, že bagr nebyl ve vlastnictví společnosti L. s.r.o., ale tato společnost ani nebyla provozovatelem bagru, když současně ani žádný zaměstnanec společnosti L. s.r.o. při výkonu své práce s tímto bagrem nepracoval. Na základě shora uvedeného je přesvědčen, že v řízení nebylo prokázáno porušení povinností, jak jsou uvedeny ve výroku rozsudku, tak zejména ani příčinná souvislost mezi porušením konkrétní povinnosti či povinností a způsobeným následkem. Odmítá tak právní závěry soudu prvního stupně jako nesprávné, nedůvodné, a proto nepřezkoumatelné. Taktéž odmítá výrok

týkající se povinnosti uhradit poškozeným nemajetkovou újmu, neboť je pro nedostatek důvodů nepřezkoumatelný. V této souvislosti cituje z nálezů Ústavního soudu ze dne 9. 8. 2016, sp. zn. I. ÚS 3456/15, ze dne 20. 10. 2009, sp. zn. II. ÚS 1320/08, a s poukazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015, ze dne 23. 3. 2016, sp. zn. 8 Tdo 33/2016, namítá, že z odůvodnění rozsudku nevyplývá, na základě kterých skutečností soud prvního stupně dovodil, že poškozeným nemajetková újma vznikla. Z judikatury přitom vyplývá, že při rozhodování o nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené úmrtím příbuzného je potřeba zkoumat na straně pozůstalých mimo jiné kvalitu a intenzitu příbuzenského vztahu a případnou přímo existenční, a proto nejen hmotnou, nenahraditelnou závislost pozůstalých na zemřelém. Tím se soud prvního stupně vůbec nezabýval a bez jakéhokoliv odůvodnění přiznal všem pozůstalým poškozeným stejnou částku. Opomenout nelze ani, že už samotný návrh poškozených na přiznání náhrady nemajetkové újmy není pro rozhodnutí v adhezním řízení dostatečným podkladem, na základě kterého by mohl soud nárok na náhradu nemajetkové újmy přiznat. Již jen z tohoto důvodu měly být poškozené se svým nárokem odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních, neboť důkazní břemeno prokázat nárok v adhezním řízení leží vždy na poškozených pozůstalých. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti, kdy soud prvního stupně ze zjištěného skutkového stavu věci učinil nesprávná skutková zjištění, které nemají oporu v provedeném dokazování, a kdy v důsledku toho soud prvního stupně učinil nesprávný skutkový a právní závěr, navrhuje, aby odvolací soud z podnětu jeho odvolání rozhodl tak, že zruší napadený rozsudek v části jeho se týkající a znovu rozhodne tak, že ho zproští obžaloby v celém rozsahu, případně věc vrátí soudu prvního stupně k doplnění dokazování.

5. Obžalovaný P. P. v písemně odůvodněném odvolání rovněž s napadeným rozsudkem ve všech výrocích jeho se týkajících nesouhlasí, neboť je přesvědčen, že soud prvního stupně dospěl k nesprávným skutkovým závěrům a rozsudek tak spočívá na nesprávném právním posouzení. Má za to, že soud I. stupně nesprávně posoudil porušení povinností z jeho strany, stejně tak i otázku příčinné souvislosti mezi obžalobou tvrzenými porušeními povinností a způsobeným následkem v podobě usmrcení poškozeného. K bodu 22.) napadeného rozsudku namítá, že tam rozvedené posouzení příčinné souvislosti pouze na základě tzv. teorie podmínky je jednoznačně v rozporu s teorií trestního práva hmotného, tak i v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu. Z této teorie i z judikatury totiž vyplývá, že posuzování příčinné souvislosti výhradně na základě tzv. teorie podmínky, jak učinil soud I. stupně, by mohla vést k nepřiměřeně široce vymezené odpovědnosti, proto musí být teorie podmínky omezena zásadou umělé izolace jevů a zásadou gradace příčinné souvislosti, v rámci kterých je možné dovodit příčinnou souvislost pouze u takového jednání pachatele, které bylo z hlediska způsobení následku příčinnou dostatečně významnou. V této souvislosti poukazuje např. na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 7 Tdo 1626/2015, a vyjadřuje přesvědčení, že důvodem, proč první soud při posuzování příčinné souvislosti nepostupoval v souladu se zásadou umělé izolace jevů a se zásadou gradace příčinné souvislosti, je ve skutečnosti to, že skutkový stav v řízení před soudem I. stupně nebyl náležitě objasněn, když nebyla ani zjištěna skutečná příčina nehody, a proto nebylo ani možné podle zásady umělé izolace jevů redukovat pouze trestněprávní příčiny, které byly příčinami následku, a ani nebylo možné posléze tyto izolované příčiny hodnotit co do jejich významu dle zásady gradace příčinné souvislosti. Skutečnost, že uvedené nebylo možné v důsledku pochybení či nedůslednosti orgánů činných v trestním řízení, přitom nelze klást k jeho tíži. Ze shora uvedeného vyplývá, že aby mohla být dovozena příčinná souvislost, měl soud I. stupně hodnotit všechny příčiny, tj. případné jednání obžalovaného a jednání poškozeného, z hlediska jejich významu ve vztahu ke způsobenému následku. V případě, že by bylo na základě tohoto hodnocení zjištěno, že jednání obžalovaného jako jedna z možných příčin vedle jednání samotného poškozeného, byla prakticky bez významu, nebylo možné ani dovodit trestně právní odpovědnost obžalovaného. On je přitom přesvědčen, že pokud by byla zjištěna skutečná příčina nehody tak, aby bylo možné příčinnou souvislost

posoudit nejen na základě teorie podmínky, ale také na základě umělé izolace jevů a gradace příčinné souvislosti, že by případné porušení některých povinností z jejich strany bylo vedle jednání samotného poškozeného příčinou natolik marginální, že by nebylo možné ani dovodit trestněprávní odpovědnost obžalovaného. Je tomu tak zejména proto, že v řízení nebylo žádným důkazem prokázáno, že by příčinou nehody, resp. úmrtí poškozeného, byl nevyhovující technický stav předmětného stroje nebo chybějící zařízení proti převrácení či chybějící zádržný systém. Případné porušení povinností obžalovaného souvisejících s technickým stavem stroje či nezajištěním stroje proti převrácení stroje či chybějící zádržné zařízení proto nemohlo být trestněprávní příčinou následku, již jen z tohoto důvodu. Ostatní povinnosti, jejichž porušení je jim kladeno za vinu, tj. povinnost zaměstnavatele dle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce či ověření, zda poškozený disponuje průkazem k obsluze stroje dle vyhlášky č. 77/1965 Sb., jsou vedle pravděpodobného jednání samotného poškozeného z hlediska vzniklého následku bez významu, neboť poškozený, jak bylo prokázáno, byl osobou, která dlouhodobě se stejnými či podobnými stavebními stroji samostatně pracovala a rovněž k obsluze tohoto stroje disponovala ukrajinskými doklady, jak výslovně vypověděl svědek J. L. Jelikož však nebyla zjištěna skutečná příčina nehody, když nebyl v řízení proveden k důkazu ani znalecký posudek z oboru biomechaniky a nebyl tak ani náležitě zjištěn nehodový děj, je možné v tomto směru pouze spekulovat a není vůbec možné dle zásady umělé izolace jevů a zásady gradace příčinné souvislosti dovozovat, že by jeho jednání, které je mu kladeno za vinu, bylo z hlediska způsobeného následku vzhledem ke spoluzavinění poškozeného příčinou dostatečně významnou. Proto byl měl být již jen z tohoto důvodu v souladu se zásadou in dubio pro reo obžaloby zproštěn. Nesouhlasí ani s tím, že by porušil všechny povinnosti, jak jsou uvedeny ve výroku napadeného rozsudku, a že by porušení všech těchto povinností bylo současně příčinou způsobeného následku, jak soud I. stupně zjevně nesprávně dovodil. K tomu namítá, že povinnost podle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce neporušil, neboť tato povinnost zajistit bezpečnost osob, které s vědomím zaměstnavatele zdržují na jeho pracovištích, se vztahuje toliko pouze na zaměstnavatele a na jeho pracoviště. Z konstantní judikatury Nejvyššího soudu, a to např. rozsudek ze dne 29. 9. 2009, sp. zn. 21 Cdo 2461/2008, vyplývá, že pracoviště je místo, kde zaměstnanec plní podle pokynů zaměstnavatele své pracovní úkoly; okruh těchto míst, v nichž může zaměstnavatel přidělovat zaměstnanci práci, je dán vymezením místa výkonu práce v pracovní smlouvě. V řízení před soudem I. stupně nebyla k důkazu provedena žádná pracovní smlouva či dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr ani jiný důkaz, z kterých by vyplývalo, že by nějaká osoba v souladu s vymezením místa výkonu práce v uzavřené pracovní smlouvě či v dohodě o pracích konaných mimo pracovní poměr podle pokynů společnosti L. s.r.o. jako zaměstnavatele plnila své pracovní úkoly na předmětném místě. Z žádného provedeného důkazu tedy nevyplynulo, že předmětné místo bylo pracovištěm společnosti L. s.r.o. a že by se tak na tuto společnost a na její jednatele vůbec vztahovala povinnost podle ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce. V této souvislosti dále připomíná, že svědek V. V., nebyl zaměstnancem společnosti L. s.r.o., ale byl zaměstnancem společnosti V. s.r.o., že s poškozeným žádná pracovní smlouva či dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr uzavřena nebyla, neboť ty musí být uzavřeny v písemné formě, a že ze zprávy svědkyně B. S. včetně seznamu zaměstnanců na čl. 680-681 vyplývá, že společnost L. s.r.o. žádným svým zaměstnancům nepřidělovala pracovní úkoly, které by plnili na předmětném místě. Pokud tedy soud I. stupně dovodil, že on jako jednatel společnosti L. s.r.o. povinnost podle ust. § 101 odst. 5 zák. práce porušil, aniž by uvedl, na základě čeho má za prokazané, že měla společnost L. s.r.o. jako zaměstnavatel pracoviště na předmětném místě, kde došlo k nehodě, je rozsudek soudu I. stupně v této části nepřezkoumatelný. Nesprávný je pak podle jeho názoru i závěr soudu I. stupně, že měl jako jednatel společnosti L. s.r.o. s poškozeným sjednat ústní dohodu o provedení práce. Pomine-li, že nic takového jako „ústní dohoda o provedení práce“ neexistuje, neboť dohoda o provedení práce musí být podle ust. § 77 odst. 1 zák. práce uzavřena písemně, z odůvodnění rozsudku soudu I. stupně nevyplyvá, na základě

čeho soud prvního stupně dovedl, že tato ústní dohoda o provedení práce měla být uzavřena právě se společností L. s.r.o. a nikoliv s jiným subjektem, např. se společností s.r.o. Dále je přesvědčen, že v řízení nebylo prokázáno, že by porušil povinnosti tím, že umožnil poškozenému pracovat na stroji, u kterého se spoluobžalovanými neprováděli kontrolu bezpečnosti provozu zařízení v rozporu s ust. § 4 odst. 1,2 nařízení vlády Č. 378/2001 Sb. a postupovali vědomě v rozporu i s dalšími požadavky na bezpečný provoz a používání pojízdných zařízení, které jsou upraveny v příloze Č. 3, bod 4. téhož nařízení vlády, podle něhož byli povinni zabezpečit zařízení řízeného obsluhou před převrácením při provozu, a to ochranným zařízením, které zajistí, že se pojízdné zařízení nenakloní o více než čtvrtinu maximálního náklonu, byli povinni zajistit, aby bylo použito pouze také zařízení, které je vybaveno zádržným systémem, v důsledku čehož předmětný bagr nebyl způsobilý pro bezpečný provoz. Shora uvedená povinnost se vztahuje na zaměstnavatele, k tomu viz výše, a nadto – jak bude uvedeno dále, nebylo prokázáno, že by jako jednatel společnosti L. s.r.o. umožnil poškozenému s předmětným strojem pracovat. Současně je však přesvědčen, že i kdyby bylo porušení této povinnosti prokázáno, že se nejedná o relevantní trestněprávní příčinu způsobeného následku. Je tomu tak proto, že z žádného provedeného důkazu nevyplynulo, že by k nehodě a úmrtí poškozeného došlo z důvodu nevyhovujícího technického stavu stroje nebo z důvodu údajně chybějícího zařízení proti převrácení stroje či chybějícího zádržného systému. Jinak řečeno, z žádného důkazu provedeného v řízení před soudem I. stupně nevyplynulo, že by k trestnému následku nedošlo, pokud by tyto povinnosti byly splněny, a tedy že by k úmrtí poškozeného nedošlo, pokud by disponoval průvodní či provozní dokumentací ke stroji, u stroje by byla prováděna pravidelná kontrola bezpečnosti provozu a pokud by byl stroj vybaven zařízením proti převrácení a zádržným systémem. Porušení těchto povinností proto nemůže být považováno za relevantní příčinu ve vztahu ke způsobenému následku a není tak možné u porušení těchto povinností dovozovat příčinnou souvislost. Taktéž je přesvědčen, že v řízení před soudem I. stupně nebylo ani prokázáno, že by porušil svou povinnost tím, že nekontroloval, zda poškozený disponuje průkazem o oprávnění k obsluze stavebních strojů ve smyslu vyhlášky č. 77/1965 Sb. Z odůvodnění napadeného rozsudku nevypývá, na základě jakého právního předpisu a na základě jakých důkazů soud I. stupně dovedl, že tuto povinnost měla společnost L. s.r.o. a její jednatelé. Uvedená povinnost by se mohla na společnost L. s.r.o. a její jednatele vztahovat pouze za podmínky, že by společnost L. s.r.o. jako zaměstnavatel při své činnosti provozovala předmětný stroj, což ovšem v řízení prokázáno vůbec nebylo. V této souvislosti poukazuje na to, že předmětný stroj nebyl ve vlastnictví společnosti L. s.r.o., ani tato společnost nebyla provozovatelem tohoto stroje a ani žádný zaměstnanec společnosti L. s.r.o. při výkonu své práce s tímto strojem nepracoval. K údajnému porušení této povinnosti pak dále opětovně podotýká, že případné porušení této povinnosti by bylo v souladu se zásadou gradace příčinné souvislosti příčinou prakticky bez významu, neboť, jak bylo prokázáno, poškozený se stejným či obdobnými stroji dlouhodobě pracoval a k obsluze stroje disponoval ukrajinskými doklady, jak vypověděl svědek J. Na základě shora uvedeného je proto přesvědčen, že v řízení nebylo prokázáno porušení povinností, jak jsou uvedeny ve výroku rozsudku, tak zejména ani příčinná souvislost mezi porušením konkrétní povinnosti či povinností a způsobeným následkem. Rovněž má za to, že soud I. stupně na základě provedeného dokazování dospěl k nesprávným skutkovým závěrům a že některé jeho skutkové závěry jsou nepřezkoumatelné. K bodu 19.) napadeného rozsudku namítá, že vzdálenost mezi kanceláří a místem, kde byl bagr původně zaparkován či jiné vzdálenosti od kanceláře, nebyly v řízení v důsledku nedostatečného prověřování ze strany policie žádným objektivním důkazem zjištěny. Tyto vzdálenosti nelze nyní dodatečně zjišťovat na základě hrubého odhadu podepsaného spoluobžalovaným S., zvláště za situace, kdy spoluobžalovaný S. při svém výslechu tuto vzdálenost od kanceláře k místu, kde byl bagr zaparkován, odhadoval na vzdálenost 150 až 200 metrů a on sám tuto vzdálenost odhadoval pro na 100 až 120 metrů. Nepřesnosti v odhadech vzdáleností od kanceláře nelze jakkoliv klást mu

k tíži. Za situace, kdy tato vzdálenost nebyla v přípravném řízení objektivně zjištěna, nemůže být z nezjištěné vzdálenosti od kanceláře cokoliv dovozováno. V tomto směru pak za zcela nedůvodný považuje i závěr prvního soudu, že se jeví jako naprosto nepředstavitelné, aby obžalovaný si po dobu více než 4 hodin vůbec nevšiml a nezaznamenal, že předmětný bagr není zaparkován na původním místě, tj. na dohled administrativní budovy, a že s ním někdo v prostoru areálu společnosti L■■■■ s.r.o. po tak dlouhou dobu manipuluje, jak je uvedeno pod bodem 20.) napadeného rozsudku. K tomu znovu opakuje, že nejen, že nebyla žádným objektivním způsobem zjištěna vzdálenost od kanceláře k místu, kde byl bagr původně zaparkován, ale nebyly na místě ani nijak zjišťovány výhledové poměry, tj. zda na místo, kde byl bagr zaparkován, bylo vůbec od kanceláře, kde se obžalovaný po celou dobu zdržoval, vidět. V této souvislosti poukazuje na výpověď spoluobžalovaného S■■■■, který výslovně vypověděl, že na místo, kde byl bagr zaparkován, od kanceláře vidět není. Za této situace je tak podle jeho mínění neodůvodněný závěr soudu I. stupně, že je nepředstavitelné, aby obžalovaný nezjistil, že poškozený s bagrem manipuluje. Z odůvodnění napadeného rozsudku nevyplývá, na základě jaké skutečnosti nabyl okresní soud přesvědčení, že manipulaci s bagrem poškozeným musel obžalovaný zaznamenat. Pokud se vyjde z toho, že vzdálenost od kanceláře, kde se zdržoval, a místem, kde byl bagr původně zaparkován, která nebyla objektivně zjištěna a je teoreticky dle jeho hrubého odhadu 100 až 120 metrů, že na místo, kde byl bagr zaparkován, ani kam se s ním později poškozený dále od kanceláře přemístil, není z kanceláře vidět, že na místě dle závěru soudu I. stupně pracoval s jiným strojem svědek V■■■■ V■■■■c a byl zde tak hluk od tohoto stroje, pak je naopak zcela jednoduše představitelné, že vůbec nezaregistroval, že poškozený s bagrem manipuluje a že se z místa, kde byl stroj zaparkován, přemístil. K bodu 20.) rozsudku uvádí, že kromě toho, že v řízení nebyly objektivně prokázány vzdálenosti na místě samém, tak ani nebylo prokázáno, že by poškozený vůbec prováděl nějaké zemní úpravy. V tomto směru poukazuje na výpověď svědka V■■■■ L■■■■, který vypověděl, že když viděl bagr na fotce, tak byl v poloze, kdy se jen přesunuje, v takové poloze bagr nabagruje, aby bylo rameno složeno pod sebe, tak to je jen na jízdu, když bagruje, tak vypadá jinak. Z uvedeného vyplývá, že závěr soudu I. stupně o údajném provádění zemních úprav poškozeným není nejen prokazován žádným důkazem, ale je naopak v rozporu s polohou předmětného bagru, v jaké byl po nehodě nalezen a v rozporu s výpovědí svědka V■■■■■■. Soud I. stupně ve výroku napadeného rozsudku rovněž uvedl, že obžalovaný postupoval v rozporu s dalšími požadavky na bezpečný provoz zařízení, které jsou uvedeny v § 4 odst. 1, odst. 2 nařízení vlády č. 378/2001 Sb., podle něhož byl obžalovaný povinen zabezpečit zařízení řízené obsluhou před převrácením při provozu za běžných podmínek, a to ochranným zařízením, které zajistí, že se pojízdné zařízení nenakloní o více než čtvrtinu maximálního náklonu, a pokud existovalo riziko přimáčknutí obsluhy při převrácení zařízení, byl obžalovaný povinen zajistit, aby bylo použito pouze takové zařízení, které je vybaveno zádržným systémem. Závěr soudu I. stupně, že on shora uvedenou povinnost porušil, považuje za zcela nepřezkoumatelný, neboť z odůvodnění rozsudku vůbec nevyplývá, na základě na jakého důkazu byl tento závěr učiněn. Nebylo prokázáno, že předmětný bagr nebyl vybaven zařízením proti převrácením a zádržným systémem. K tomu uvádí, že z protokolu o ohledání místa činu nic takového nevyplývá a předpokládá, že soud I. stupně nedisponuje takovými odbornými znalostmi, aby mohl sám na základě své vlastní úvahy na základě fotodokumentace, která je součástí protokolu o ohledání místa činu, případně učinit skutkový závěr, zda předmětný bagr disponoval zařízením proti převrácením a zádržným systémem či nikoliv. K bodu 19.) rozsudku dále namítá, že na základě protokolu o ohledání místa činu nelze učinit tam popsané závěry. Protokol o ohledání místa činu včetně situačního plánu je totiž zcela nedostatečný, zmatený a v bodě 19.) uvedený skutkový závěr na základě tohoto důkazu dovozovat nelze. V protokolu o ohledání místa činu je totiž pouze uvedeno, že „okraj pozemku tvoří cca 10 dlouhý svah s výškovým převýšením cca 6 metrů. Přibližně v polovině svahu se nachází zpevněná cesta, která spojuje vrchní část svahu se spodní loukou. V zadní část pozemku, téměř u konce nově vystavované haly, se nacházel částečný sjezd ve svahu, který končil po

10 metrech po vrstevnici, se vzdáleností 6 metrů od spodní louky a převýšením 4 metry. “ Takovýto podpis místa činu je podole jeho mínění zcela zmatený. Z popisu není zřejmé ani natolik zásadní věc, jakou je výška, z které měl předmětný stroj s poškozeným spadnout. Pokud se konec částečného sjezdu, ze kterého měl bagr spadnout, nacházel dle protokolu ve výšce 6 metrů od spodní louky s převýšením 4 metry, pak je v rozporu s logikou, pokud je v protokolu současně uvedeno, že celková výška svahuje 6 metrů. S ohledem na zcela nedostatečný popis místa činu, kdy není ani zřejmá výška, z které měl bagr spadnout, je absurdní závěr soudu I. stupně, že policejní orgán zajistil všechny podstatné stopy a z výsledné polohy havarovaného bagru, zanechaných stop a jeho výchozí pozice stanovil nehodový děj. Nejen, že v protokolu o ohledání místa činu není žádný nehodový děj popsán, ale také stanovení a popsání nehodového děje na základě konečné polohy havarovaného bagru a případných stop je otázkou odbornou, která může být posouzena pouze na základě znaleckého posudku. Jelikož žádný znalecký posudek za účelem stanovení nehodové děje nebyl vyhotoven, nemohl být ani tento nehodový děj zjištěn. Na základě shora uvedeného je tak obžalovaný přesvědčen, že v řízení nebyla nejen zjištěna příčina nehody, ale nebyl zjištěn ani samotný nehodový děj a rovněž tak nebylo ani prokázáno, že obžalovaný musel vědět o tom, že poškozený s předmětným strojem manipuluje. Naopak z podmínek na místě samém, které rovněž nebyly náležitě zjišťovány, je naopak zřejmé, že je dost dobře možné, že on o manipulaci s bagrem poškozeným nevěděl, jak vypověděl. Dále nesouhlasí ani s výrokem týkajícím se uložení povinnosti uhradit poškozeným nemajetkovou újmu. K tomu cituje z nálezů Ústavního soudu ze dne 9. 8. 2016, sp. zn. I. ÚS 3456/15, ze dne 20. 10. 2009, sp. zn. II. ÚS 1320/08, poukazuje na komentář k trestnímu řádu (P. Šámal a kolektiv: Trestní řád, komentář - díl II., 5. vydání, 2005. str. 1782 a násl.), zmiňuje i rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015, ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018, ze dne 23. 3. 2016, sp. zn. 8 Tdo 33/2016, a vyjadřuje přesvědčení, že ze shora citované judikatury jednoznačně vyplývá, že rozhodnutí soudu I. stupně o nárocích poškozených na náhradu nemajetkové újmy je zcela neodůvodněné a tedy nepřezkoumatelné. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí lze pouze dovozovat absurdní závěr, že pokud by poškozené uplatnily nárok v jakékoliv výši, že by jim soud I. stupně vždy s ohledem na spoluzavinění poškozeného přiznal nárok v poloviční výši, než jaký by uplatnily, avšak z něho nevyplyvá, na základě čeho soud I. stupně dovodil, že poškozeným nemajetková újma vznikla, že v případě, že jim nemajetková újma vznikla, že není postačující morální zadostiučinění a že je důvodná právě částka, kterou na náhradu nemajetkové újmy poškozeným přiznal. Připomíná, že adhezní řízení v rámci trestního řízení nahrazuje občanskoprávní řízení a lze si jen stěží představit, že pokud by poškozené nárok vůči němu uplatnily v občanskoprávním řízení, že by bylo ústavně konformní, aby rozsudek soudu rozhodující o nároku poškozených v občanskoprávním řízení obsahoval pouze toto nepřezkoumatelné odůvodnění o několika málo větách, jak je uvedeno v napadeném rozsudku. Z citované judikatury vyplývá, že při rozhodování o nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené úmrtím příbuzného je potřeba zkoumat na straně poškozených mimo jiné kvalitu a intenzitu příbuzenského vztahu a případnou existenční, tedy nejen hmotnou, závislost poškozených na usmrceném poškozeném, s čímž se však první soud vůbec nezabýval, o čemž svědčí mimo jiné to, že bez jakéhokoliv odůvodnění přiznal všem pozůstalým poškozeným naprosto stejnou částku. Přiznání stejné částky je zcela nedůvodné nejen s ohledem na logicky různé vztahy a hmotné závislosti poškozených pozůstalých, ale je to nedůvodné i z toho samotného důvodu, že poškozené pozůstalé sestry na rozdíl od pozůstalé dcery a manželky nejsou nejbližšími příbuznými, kterým by se měla ve smyslu shora citované judikatury přiznávat nejvyšší kompenzace. Poměry příbuzenského vztahu pozůstalých poškozených s usmrceným poškozeným a případnou míru existenční závislosti pozůstalých poškozených na usmrceném poškozeném nejen že soud I. stupně vůbec nezkoumal, ale nic takového po celou dobu řízení netvrdily a neprokazovaly ani samotné poškozené. Samotný návrh poškozených na přiznání náhrady nemajetkové újmy proto není dostatečným podkladem, na základě kterého by mohl soud nárok na náhradu nemajetkové újmy přiznat. Již jen

z tohoto důvodu měly být poškozené se svým nárokem odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních, neboť soud nemá povinnost shora uvedené okolnosti prokazovat nad rámec tvrzení samotných pozůstalých poškozených, protože by to bylo v rozporu s požadavkem na rychlost a hospodárnost trestního řízení. S ohledem na vše shora uvedené proto navrhuje, aby odvolací soud rozsudek soudu v části jeho se týkající zrušil a nově rozhodl tak, že se obžaloby zprošťuje a že se poškozené odkazují se svým nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.

6. Obžalovaná právnická osoba L■■■■ s.r.o., taktéž napadá rozsudek ve všech jeho výrocích. Předně opakuje námitku absolutní nedůvodnosti jejího trestního stíhání, vzhledem k reálné absenci důvodného podezření, pro nějž by trestní stíhání mohlo být oprávněné. Trvá na tom, že ve věci neexistují dostatečné předpoklady ve skutkovém stavu věci, o něž by bylo možné opřít závěry takovým způsobem, jakým je vyvodily orgány činné v trestním řízení. Proti těmto fabulativním a zkresleným závěrům se důrazně ohrazuje, a proto také podala odvolání. Soudu prvního stupně zejména vytýká podstatné vady řízení, které rozsudku předcházelo, neboť měly vliv na správnost a zákonnost přezkoumávané části rozsudku, a dále nejasnost a neúplnost skutkových zjištění týkajících se rozsudku a proto, že se soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, a vznikly tak pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, v důsledku čehož jí byl také uložen nepřiměřený trest a vadně bylo rozhodnuto i o uplatněném nároku poškozených. V první řadě vyjadřuje nesouhlas s postupy a závěry soudu prvního stupně ve vztahu ke svědeckým výpovědím, a to jak co se týče svědkyně H■■■■ D■■■■, tak i ve vztahu k výpovědím partnerek obžalovaných i jich samotných. Připomíná samotnou podstatu a význam svědka, kdy „Svědkem je fyzická osoba rozdílná od obviněného, která byla vyzvána (předvolána) orgánem činným v trestním řízení, aby vypovídala o skutečnostech důležitých pro trestní řízení, které sama vnímala (poznala) svými smysly, tedy viděla, slyšela atd. Svědek je proto nezastupitelný jinou osobou.“ Z daného jasně vyplývá, že svědek musí vnímat svými smysly. Z tohoto důvodu se proto značně podivuje nad tím, že nalézací soud přikládá v celém řízení prioritní váhu zejména výpovědi svědkyně H■■■■ D■■■■, sestry poškozeného, která však nejen že nebyla incidentu nikterak přítomna, takže ani obsah jejího telefonického hovoru s poškozeným, který se měl uskutečnit po desáté hodině předmětného dne, nelze nikterak prokázat, přičemž jeho obsahem mohlo být cokoliv. Pokud svědkyně tvrdí, že poškozený měl již v tuto dobu, tedy po desáté hodině pracovat, respektive nakládat nebo kopat, předmětné nelze nikterak ověřit (toto ostatně sama svědkyně neslyšela ani neviděla, jen jí to měl poškozený říkat – sic!) a ani sám poškozený toto svědkyni nikterak neprokázal (2 fotografie nikterak neidentifikovaného stojícího bagru na blíže nespecifikovaném místě tímto důkazem rozhodně být nemůže). Pokud svědkyně vypověděla, že jí poškozený poslal fotografie bagru, zde upozorňuje na pochybení a značné nedostatky orgánů činných v trestním řízení, kdy i na základě listinných důkazů – protokolu o ohledání elektronických dat – soud vyhodnotil komunikaci mezi svědkyní D■■■■ a poškozeným. Z daného vyplývá, že v 10:59 hodin byly svědkyni doručeny dvě fotografie bagru, kdy první soud uvádí, že „na dvou přiložených fotografiích je zachycena poloha bagru v prostoru suťového svahu.“ Zcela razantně k tomu namítá, že nejen že se první soud nezabýval identifikací daného konkrétního bagru na fotografiích, ale co zásadně, nepokusil se zjistit, kdy byly fotografie pořízeny. V případě zasílání fotografie skrze sociální síť si tato v megadatech uchovává údaje o svém pořízení, často kromě data a času i případně místo. Orgány činné v trestním řízení nejen že se nepokusily zjistit, kdy a kde tedy byly předmětné odeslané fotografie pořízeny, ale navíc ani nepřipustily možnost, že by se mohlo jednat o fotografie zcela jiného bagru, na zcela jiném místě, ve zcela jiný čas. Proto tento závěr soudu prvního stupně považuje za zcela zásadní pochybení, pramenící pouze v účelové snaze orgánů činných v trestním řízení označit a potrestat kohokoliv, jen aby zde byla osoba „odpovědná“ za takto tragické úmrtí člověka. K výpovědím partnerek obžalovaných a jich samotných připomíná, že tyto okresní soud hodnotil jakožto „nepravdivé a ryze účelové“ či „zcela účelové ve snaze vyhnout se trestnímu

stíhání“. K tomu uvádí, že je zcela konsternována tímto rezolutně odmítavým stanoviskem prvního soudu, který, bez podrobení jich komplexnějšímu posouzení, jakákoliv jejich tvrzení pouze stroze odmítl. K tomuto dále namítá, že pokud soud prvního stupně byl toho názoru, že obžalovaní i jejich partnerky budou říkat cokoli, jen aby si neuškodili či nepřivodili újmu, a že ničeho z jejich výpovědí nebude používat jakožto důkazní prostředek, mohl si toto ušetřit již na začátku, k procesní a ekonomické hospodárnosti všech zúčastněných. Razantně nesouhlasí s takovýmto postojem prvního soudu, kdy řádně poučené osoby vypovídaly u soudu, ohledně toho, co vnímaly svými smysly a co si z předmětného dne pamatují, přičemž si byly vědomy i svého práva odepřít výpověď či trestného činu křivého svědectví. Soud prvního stupně se však k těmto výpovědím postavil zamítavě a nevzal je nikterak v potaz. Pokud osoby vypovídají pravdu ohledně svého vnímání daných skutečností, ale tato není brána na zřetel, naopak je soud označuje za nepravdivé, a to jen z důvodu, že předpokládá, že se tyto osoby budou chtít uniknout trestnímu stíhání, ad absurdum se toto dá aplikovat na jakékoliv výsledky či výpovědi osob, jakkoliv spojených či zainteresovaných ve věci. Pokud první soud dovozuje, že výpovědi partnerek a obžalovaných jsou jen účelové, stejnou logiku by analogicky mohl aplikovat i na výpovědi příbuzných poškozeného. Soud prvního stupně se nedostatečně vypořádal s odůvodněním, proč jen a právě výpovědi partnerek obžalovaných a jich samotných by měly být nedůvěryhodné, zatímco ostatní výpovědi bral jakožto důkazní prostředek. Takovýto postup nalézacího soudu je však nesprávný a nezákonný. Zcela tak nesouhlasí a namítá výše zmíněné postupy orgánů činných v trestním řízení ve vztahu k obstarávání důkazů nejen výpověďmi těchto osob, ale i jejich celkovým systematickým hodnocením a užitím, které jsou v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5 a 6 trestního řádu. Ke skutkovým závěrům soudu prvního stupně primárně namítá pochybení orgánů činných v trestním řízení, a to ve smyslu porušení ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu s tím, že podle jejího mínění nebyl zjištěn skutkový stav věci bez důvodných pochybností, aby bylo možné na tomto podkladě rozhodnout, nadto ještě odsuzujícím rozsudkem. Dle jejího názoru nedošlo k prokázání její viny, respektive státní zástupce neunesl důkazní břemeno, naopak – otáčel tuto povinnost tak, že veškerou aktivitu vyžadoval od obžalovaných, což je z přípravného řízení, tak především z hlavních líčení patrné. Zároveň vyjadřuje přesvědčení, že první soud vzal řadu skutečností za prokázané, aniž by došlo k provedení nezaujatého dokazování, odmítl výpovědi obžalovaných a jejich partnerek, a naopak nedůvodně vysokou důkazní hodnotu opřel o výpověď sestry poškozeného. Podstatnou a klíčovou skutečností, prostupující celým trestním řízením, je posouzení použitelnosti ustanovení § 101 odst. 5 zákoníku práce, přičemž ve vztahu k tomu je přesvědčena, že po provedeném dokazování není možné toto ustanovení v této trestní věci použít, nalézací soud je však v rámci napadeného rozsudku opačného názoru, tento je však chybný. Jak spoluobžalovaní opakovaně uváděli (a taktéž prokázali), o nějakém pohybu poškozeného v areálu po vzájemném rozloučení neměli ani tušení. Předmětné vypovídali jak oni samotní, tak i jejich partnerky, které byly daného dne v areálu taktéž přítomny. Poškozený se rozloučil a areál opustil. V momentě, kdy takto odešel za hranice areálu, již obžalovaní netušili a nemohli ani tušit, kde se poškozený pohybuje, a co je jeho cílem. Jak vyplynulo i z výpovědi sv. F████, areál byl řádně oplocen, zajištěn a označen cedulemi jako je zákaz vstupu. V případě, že se poškozený rozhodne toto ignorovat a do areálu se sám na vlastní pěst vrátit, bez ohledu na vědomí obžalovaných, jim toto nelze klást za vinu, neboť poškozený totiž musel překonat toto náležité oplocení, resp. překážku, jednalo se tedy o jeho protiprávní vniknutí, které nemůže požívat jakékoli právní ochrany. Je tedy jednoznačně a bez jakýchkoli pochyb vyloučena verze obžaloby (a i nalézacího soudu), že se poškozený s obžalovanými dohodl a začal týž den s bagrem v areálu pracovat. Nikdo nyní již nedokáže popsat motivy a myšlenky poškozeného, za jakým účelem tak učinil, zda si chtěl ověřit své zkušenosti při práci se strojem, předvést se či udělat dojem na svou rodinu apod. Nelze však jakkoliv a z ničeho dovozovat, že by spoluobžalovaní věděli, že se poškozený pohybuje po areálu, a tudíž, a contrario, se na něj takováto povinnost o zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci nevztahuje. K problematice „vzniku“ zaměstnaneckého poměru poškozeného trvá na tom, že k ničemu takovému taktéž nedošlo.

Poškozený absolvoval cestu do areálu, nicméně vzhledem k tomu, že bylo nutné vyřešit komplikace s jeho dokumentací, byl odkázán na domluvu s paní S. [REDAKCE] a instruován, že má se všemi podklady dojít v úterý, tedy den po Velikonocích. Toto (a nic jiného jako nalézacím soudem tvrzená dohoda) bylo prokázáno v hlavních líčeních. S poškozeným tedy rozhodně nebyl uzavřen jakýkoliv zaměstnanecký poměr, či jiná dohoda o závislé činnosti, a to jak písemně, tak ani ústně. Předmětné je tedy taktéž důvodem, proč se obžalovaní v den události nezajímali a nezjišťovali, zda má poškozený průkaz k obsluze stroje – neboť v daný den poškozený žádnou práci vykonávat neměl. Skutečnost, že obžaloba i soud prvního stupně dovozují, že zde jel poškozený pracovat, neboť měl na sobě pracovní oděv – montérky – je dosti, vágně řečeno, přitážená za vlasy, neboť se zde orgány činné v trestním řízení dopouštějí pouze spekulování, nehodno jejich postavení a vážnosti situace. Soud ani jiný orgán není s to posuzovat předmětné, navíc, když poškozený pracoval jakožto dělník, a tak pracovní montérky byly častou součástí jeho šatníku. Pokud zároveň věděl, že jede do areálu, kde probíhají stavební práce, mohl si obléknout předmětné jen a zcela proto, aby nedošlo k ušpinění jeho civilního oblečení. Tvrzení orgánů činných v trestním řízení, nadto i výpovědi svědkyně H. [REDAKCE] D. [REDAKCE] že měl jet poškozený v daný den pracovat, jsou ucelenou řadou svědeckvů a listinných důkazů a v jejich souvislosti vyvráceny. Dále zcela namítá postup a závěry prvního soudu ve vztahu k činnostem poškozeného daného dne, respektive to, že se měl poškozený nejpozději v 10 hodin přemístit ve stroji na svah, kde měl provádět zemní úpravy, při nichž došlo daného dne kolem 14:30 hodin k pádu bagru ze svahu. Soud prvního stupně předmětné pouze stroze konstatoval, bez ohledu na námítky obhajoby a fakta plynoucí z provedených hlavních líčení. Nikterak nedošlo ani k upřesnění a prokázání, co měl poškozený nakládat či bagrovat. K tomu připomíná, že obhajoba opakovaně poukazuje na skutečnost, že nebylo ze strany orgánů činných v trestním řízení prokázáno, kde se poškozený v průběhu celého dne zdržoval. Předmětné dovozují pouze a jen z komunikace se sestrou poškozeného, což obhajoba rozporovala, jak je rozebráno výše, a z času dané tragické nehody. Soud prvního stupně toto vzal za prokázané a nikterak se nepokoušel zjišťovat jiné možné varianty, v rozporu se zásadou materiální pravdy. Na tomto místě pak považuje za potřebné opětovně upozornit na skutečnost, že další obžalovaní poškozenému rozhodně a bezrozporně nedali jakýkoliv, písemný, verbální, neverbální či jakýkoliv reálně možný pokyn k tomu, aby poškozený šel bagrovat čehokoliv. Ze stran obžalovaných nedostal poškozený jakoukoliv jedinou instrukci či vybídnutí k tomu, aby šel ovládat příslušný stroj a jel s ním na předmětné místo nehody. V této souvislosti dále namítá, že pokud orgány činné v trestním řízení tvrdí, že poškozený minimálně 4 hodiny před nehodou na místě pracoval, žádala je obhajoba, aby bylo specifikováno či jinak upřesněno, co přesně poškozený na místě dělal, či jakou práci vykonával (například odkazem na konkrétní místo, kde by poškozený převážel materiál atp.), neboť na místě (jak bylo zjištěno i důkazně), se v daný den žádné výkopové či obdobné práce s bagrem neprováděli. Předmětného se obhajoba, ani po opakovaných námítkách, opětovně nedočkala. Nadto, vyplývající z fotodokumentace předmětného stroje, byl tento zcela čistý, respektive nebyl ve stavu odpovídající situaci, kdy by měl přes 4 hodiny pracovat v hlíně, suti a podobných podmínkách. Obžaloba ani žádný jiný orgán činný v trestním řízení tyto výtky neadresoval a nepozastavoval se nad absencí znečištění stroje. Taktéž nebylo do současnosti ani nalézacím soudem, ani orgány činnými v trestním řízení, vysvětleno, co by konkrétně bylo náplní práce poškozeného v souvislosti s předmětným svahem, když na práci na daném svahu byla najata a tuto následně v celém rozsahu provedla spol. H. [REDAKCE] s.r.o., což bylo prokázáno především listinnými důkazy. Taktéž namítá absenci prokázání existence dohody o provedení práce, o níž se obžaloba opírá. Pokud zde orgány činné v trestním řízení namítají, že byla sjednána určitá dohoda, dle jejich závěrů se mělo jednat o ústní dohodu o provedení práce, spočívající v úpravě svahu pomocí bagru, pak je třeba, aby byla tato dohoda blíže uvedena či specifikována. Z napadeného rozsudku však nevyplývá, z jakého důkazu je tato okolnost dovozována, a není tak zjevné, kdy byla uzavřena, mezi kým konkrétně, kdo byly subjekty dohody, v jakém rozsahu měla být uzavřena a za jaké finanční prostředky. Je přitom povinností

obžaloby prokazovat vinu, a ne naopak obžalovaného aktivně hledat důkazy o své nevině – v daném případě obzvláště platí, že neprokázaná vina je prokázaná nevina. Dále vytýká procesní postupy policejního orgánu ve vztahu k zajištění důkazů a prvotnímu ohledání místa činu, tak i období mezi následkem a zahájením trestního stíhání. Uvádí, že předmětný bagr nebyl ze strany policejního orgánu nikterak vyžádán ke zkoumání a k expertíze, či podroben technickému rozboru a vyšetření. Naopak, předmětný bagr, a to i přesto, že se jednalo o prakticky nejdůležitější důkaz ve spojení s úmrtím poškozeného, byl bez jakéhokoli zájmu či snahy o zajištění ze strany policejního orgánu ponechán na místě samém. Jak vyplynulo i ze svědecké výpovědi obžalovaného P. [REDAKCE], o prohlídce či odvezení se orgány činné v trestním řízení nikterak nezajímaly, a tak jej následně na své náklady, jakožto nepoužitelný, museli zlikvidovat. Nedošlo tedy k náležitému ohledání místa činu ani k náležitému ohledání stroje, jenž byl, dle tvrzení prvního soudu, v havarijním a nezpůsobilém stavu. Dle čeho byl vyvozen tento závěr, když bagr nebyl podroben jakémukoli zkoumání profesionálem a expertem v oboru, jí tak není zřejmé. Dále poukazuje na to, že i z fotografií a z výpovědi sv. L. [REDAKCE] vyplynulo, že bagr byl v poloze, kdy se přesunuje, a ne bagruje. Tuto skutečnost rovněž nalézací soud účelově a opakovaně opominul a k těmto námitkám obhajoby se nikterak nevyjádřil. Dle jejího názoru došlo k natolik zásadnímu pochybení ze strany orgánů činných v trestním řízení, kdy nezajistili dostatečné podklady pro svá tvrzení, respektive neprovedly ohledání dostatečně odborným způsobem, a tudíž nemají skálopevnou oporu pro svá jakákoliv tvrzení, týkající se místa činu či stavu a kondice stroje. Z tohoto důvodu proto považuje jakékoli důkazy a důkazní teorie z nich vyvozené za procesně absolutně nepoužitelné a vadné. K použité právní kvalifikaci skutku zdůrazňuje, že s ohledem na § 8 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob učinila veškeré možné úsilí, aby zabránila spáchání tohoto protiprávního činu ve smyslu tohoto ustanovení. Soud prvního stupně nedostatečně prokázal její vinu a v rámci dokazování se neopíral o relevantní důkazy. Nepřípustně přenáší důkazní břemeno na obžalované, kteří by se snad měli ze skutku vyvinovat, než aby zde bylo jasné nezpochybnitelné prokázání ze strany obžaloby. Nadto je přesvědčena, že ze strany orgánů činných v trestním řízení došlo ke značnému pochybení v rámci (ne)dodržení totožnosti skutku, respektive nerespektování podkladů pro rozhodnutí soudu, a to ve smyslu ustanovení § 220 trestního řádu. Taktéž nesouhlasí s tím, že by daný následek byl jakkoliv přičitatelný jí jakožto právnické osobě. K tomu připomíná, že předmětný bagr nebyl v jejím vlastnictví, ale v osobním a výlučném vlastnictví obžalovaného S. [REDAKCE], určený pro soukromé užití. Ona vlastnila pouze areál, kde se předmětná událost odehrála, respektive kde došlo k předmětnému následku, nicméně tato samotná skutečnost nemůže výlučně zapříčinit její trestní stíhání. Z těchto důvodů a nemožnosti přičitatelnosti tak není možné dovodit její jakoukoliv vinu, a na ni navazující trest. Proto také zásadně nesouhlasí s jí uloženým trestem. Dále připomíná, že účelem trestního řízení není jenom „spravedlivé potrestání pachatele“, ale i spravedlivý proces. Existence řádného procesu je nevyhnutelnou podmínkou existence demokratického právního státu. Snahu získat „objektivní“ pravdu nelze nadřazovat zásadě řádného zákonného procesu smyslu článku 6 Úmluvy. Pokud jde o použitelnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, je třeba poukázat na závěr, že právo na spravedlivý proces zaujímá přední místo v demokratické společnosti, ve smyslu Úmluvy. Shodné stanovisko zaujímá i Ústavní soud ČR ve svém nálezu ÚS 40/94. Proto taktéž dále připomíná, že napadený rozsudek není v souladu s ustanovením § 125 trestního řádu. Závěrem shrnuje, že z výše nastíněných skutečností jednoznačně vyplývá chybnost napadeného rozsudku, jeho vady a na ně navazující protiprávnost. Trvá na tom, že soud prvního stupně v daném případě postupoval v rozporu se zásadou „in dubio pro reo“ a proti smyslu právní úpravy zejména v otázce posuzování viny a ukládání trestu. Má za to, že důkazy provedené v řízení nereflktují reálný skutkový stav věci a na tento následně navazuje také nesprávná právní kvalifikace, přičemž orgány činné v trestním řízení značně pochybily ve svých postupech. S ohledem na výše uvedené argumenty proto odvolacímu soudu navrhuje, aby, shledá-li, že jsou pro to naplněny podmínky stanovené trestním řádem,

zrušil napadený rozsudek a sám ve věci rozhodl tak, že se zcela zprošťuje obžaloby, případně aby zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

7. Dále napadly včasným odvoláním rozsudek poškozené H. ■■■ D. ■■■, O. ■■■ M. ■■■, Z. ■■■ M. ■■■ a O. ■■■ J. ■■■ (dále společně také jako „poškozené“) a brojí proti výroku o náhradě škody v rozsahu, v němž byly odkázány se zbytkem svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. V první řadě uvádějí, že se plně ztotožňují se závěry soudu prvního stupně, že obžalovaní svým jednáním naplnili skutkovou podstatu přečinu usmrcení z nedbalosti podle ustanovení § 143 trestního zákoníku. Mají za to, že soud prvního stupně ve věci provedl řádné a obsáhlé dokazování, kdy provedené důkazy následně pečlivě zhodnotil jak jednotlivě, tak v jejich souhrnu a rovněž se vypořádal s obhajobou obžalovaných, kterou správně shledal jako zcela účelovou a nevěrohodnou, a dospěl tak ke správným skutkovým i právním závěrům. Nemohou však souhlasit se závěry soudu prvního stupně v tom směru, že bylo relevantní příčinou následku též významné spoluzavinění poškozeného I. ■■■ M. ■■■, kdy soudem prvního stupně v rozsudku uvedené přirovnání o nehodě k situaci „kdy řidič automobilu, o němž ví, že má nefunkční brzdy, se i tak rozhodne sjet z kopce“ (srov. bod 22 odůvodnění rozsudku), považuje za nepřiléhavé, neboť řidič automobilu ví, že má automobil zásadní závadu spočívající v nemožnosti brždění, a že pokud s ním sjede z kopce, nabere nevyhnutelně příliš vysokou rychlost, která téměř jistě povede k nehodě. Jinými slovy, řidič si je bezprostředního rizika vzniku nehody (následku) již vědom a je s ním srozuměn, ale přesto se rozhodne jednat právě takovým způsobem, kdy je tak fakticky tím, kdo rozhoduje o tom, zda k nehodě dojde nebo nikoliv (tj. zda na kopci zůstane stát či zda z něj i s nefunkčními brzdami přesto sjede). V řízení však nebylo žádným způsobem prokázáno, že by si byl poškozený nějakého bezprostředního rizika vzniku nehody (natož pak nehody, která by mohla způsobit jeho smrt) vědom, a přesto by práci nadále vykonával. Byť byl stav bagru z hlediska právních předpisů (jejichž znalost však byla povinností obžalovaných, nikoliv poškozeného) nevyhovující, na bagru žádná zásadní technická závada, z níž by mohl poškozený usuzovat na to, že je s ním práce obecně nebezpečná (např. závada způsobující nečekané pohyby bagru apod.), zjištěna nebyla; je ostatně prokázanou skutečností, že než k nehodě došlo, poškozený s bagrem pracoval po několik hodin. V tomto směru dále připomínají závěry znaleckého posudku znalce PharmDr. Víta Šestáka, podle nichž v krvi poškozeného nebyl zjištěn žádný alkohol, léčiva či omamné nebo toxické látky, které by mohly případně úsudek či přirozenou opatrnost poškozeného nějakým způsobem negativně ovlivnit. K otázce spoluzavinění poškozeného I. ■■■ M. ■■■ pak poškozené poukazují na závěry dovolacího soudu obsažené v jeho rozhodnutí sp. zn. 3 Tdo 502/2014, a k tomu uvádí, že pokud dovolací soud neshledal podmínky pro modifikaci (snížení) nároku na náhradu škody (ani) za situace, kdy je poškozený na hrozící riziko nehody zaměstnavatelem a jinými pracovníky dokonce opakovaně upozorňován (tzn. je jisté, že si rizika nehody musí být vědom), a přesto těchto varování nedbá, zůstává-li stále zásadní příčinou nehody (tj. takové, bez níž by k nehodě nedošlo) porušení povinností zaměstnavatele na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebyl dán důvod ke snížení jimi uplatněných nároků na náhradu škody (resp. nemajetkové újmy) ani v posuzované věci. Jak je uvedeno shora, v řízení nebylo nijak zjištěno, že by si byl poškozený I. ■■■ M. ■■■ nějakého bezprostředně hrozícího rizika převrácení bagru vědom, stejně jako nebylo zjištěno, že by se na vzniku nehody mohlo případně podílet jeho ovlivnění např. alkoholem či návykovými látkami. S ohledem na shora uvedené a na výsledky provedeného dokazování je tak podle jejich názoru zřejmé, že primární a rozhodující příčinou následku v podobě smrtelného úrazu poškozeného bylo porušení řady základních povinností na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a týkajících se provozu stavebních strojů ze strany obžalovaných, bez něhož by k danému následku nedošlo, kdy pokud zde případně bylo nějaké spoluzavinění poškozeného, jednalo by se toliko o zavinění nedbalostní a ve vztahu k zavinění obžalovaných nepatrné. Mají proto za to, že měl soud prvního stupně o jejich uplatněných nárocích na náhradu nemajetkové újmy správně

rozhodnout tak, že se jim přiznávají v plném rozsahu, tj. v rozsahu částky 800 000 Kč pro každou z poškozených. K tomu závěrem poukazují na to, že výši nároků vyčíslily v souladu s aktuální relevantní judikaturou dovolacího soudu (k tomu srov. jejich písemné uplatnění nároků na náhradu nemajetkové újmy a v něm odkazovanou judikaturu), kdy uplatněné nároky (jako takové) soud prvního stupně označil za přiměřené (srov. bod 24 odůvodnění rozsudku). Pokud by odvolací soud přesto dospěl k závěru, že je na místě jejich nároky na náhradu nemajetkové újmy z důvodu spoluzavinění poškozeného modifikovat (snížit), domnívají se, že je soudem prvního stupně uplatněné snížení o celou jednu polovinu nároku vzhledem k výše popsaným okolnostem zjevně nepřiměřené a nepřiléhavé, a že by se tak mělo případně stát v rozsahu výrazně nižším. S ohledem na shora uvedené proto poškozené navrhují, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o náhradě škody změnil tak, že jsou obžalovaní povinni společně a nerozdílně nahradit každé z poškozených nemajetkovou újmu ve výši 800 000 Kč.

8. Obžalovaný L ■■■ S ■■■ prostřednictvím svého obhájce podal i písemné vyjádření k odvolání státního zástupce. Uvádí, že odmítá skutkové i právní závěry státního zástupce uvedené v odvolání. Trvá na tom, že v dokazování nebyl prokázán jakýkoliv pokyn, který by vydal poškozenému. Nebylo proto ani prokázáno, že by vydal poškozenému pokyn k úpravě svahu, ale ani to, že by poškozený jakékoliv práce na svahu skutečně vykonával. Vyjadřuje přesvědčení, že v přípravném řízení selhal ve svých zákonných povinnostech dozorující státní zástupce, který (když to již neučinil policejní orgán sám ze své úřední povinnosti) nedal policejnímu orgánu pokyn, aby provedl podstatný důkaz, konkrétně ohledání bagru, a stejně, že nedal policejnímu orgánu pokyn, aby přibral znalce z oboru forenzní biomechaniky a bagr samotný nechal bez povšimnutí na místě události několik měsíců, ač v ohledání a zkoumání znalcem nikdo nebránil. Mohl by odkázat i popsat postupy policejního orgánu, resp. státního zástupce na místě činu, např. u samotným státním zástupcem zmiňovaného ohledání místa dopravní nehody s cílem, aby byl skutkový děj, skutkové příčiny a důsledky zjištěny bez důvodných pochybností. Náležitým a úplným ohledáním místa činu, včetně pořízení dostatečné fotodokumentace, včetně plánu místa, zde třeba se zaměřením místa pro zjištění rozhledových poměrů, mohl být zjištěn skutkový děj, okolnosti, za kterých došlo k převrácení bagru, a současně by bylo zjištěno, že na celé události nenese žádnou odpovědnost, jak také od počátku tvrdí. V důsledku fatálních pochybení dozorujícího státního zástupce již nikdy nebudou bez důvodných pochybností zjištěny okolnosti, které předcházely, a za kterých pak došlo k převrácení bagru. Přesto, aniž by to bylo jeho povinností, označil soudu prvního stupně důkazy o tom, že poškozený s bagrem nemohl nepracovat. Z důkazů provedených v dokazování lze dospět k závěru, že k převrácení došlo v okamžiku jízdy bagru. Okolnosti, za kterých se poškozený bagru zmocnil, a proč s ním jel, zůstávají neznámé, ačkoliv jsou podstatné pro posouzení jeho případné odpovědnosti. Ze skutečností zjištěných v dokazování lze učinit skutkový závěr, že on na činnostech poškozeného neměl žádný vliv, nic o činnosti poškozeného nevěděl, když nakonec i sám soud prvního stupně se ve svých úvahách opatrně zabýval tím, zda poškozený neměl v úmyslu bagr odcizit. Je toho názoru, že vzhledem ke všem skutkovým zjištěním v dokazování, nelze ani tuto okolnost spolehlivě vyloučit. Pak ale intenzita jednání poškozeného současně vylučuje jeho právní odpovědnost. Ke skutkové argumentaci státního zástupce, který v jeho jednání spatřuje flagrantní porušení ustanovení právních předpisů, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, když současně za primární a rozhodující příčinu následku v podobě úmrtí poškozeného státní zástupce považuje jednoznačně nedbalostní jednání obžalovaných, namítá, že pro toto konstatování neexistuje žádných důvodů a závěry státního zástupce jsou pouhou spekulací. K otázce právního hodnocení skutkového děje odkazuje na odůvodnění odvolání proti rozsudku. Žádá, aby bylo odvolání státního zástupce jako nedůvodné zamítnuto.
9. Obžalovaný P ■■■ P ■■■ prostřednictvím svého obhájce rovněž podal písemné vyjádření k odvolání státního zástupce i poškozených. Zcela odmítá odvolací námitky státního zástupce

s tím, že argumentace, že primární a rozhodující příčinou následku bylo nedbalostní jednání obžalovaných, považuje za ničím neprokázané a spekulativní tvrzení. Obžalobou a posléze i napadeným rozsudkem je mu kladeno za vinu porušení více různorodých povinností, jak jsou tam konkretizovány, avšak nebylo určeno, která z nich byla tou hlavní a primární příčinou, případně která byla významnější, když je dovozována příčinná souvislost mezi porušením všech těchto povinností a vzniklým následkem, aniž by však byla zjištěna příčina nehody stroje. Dále poukazuje na to, že i státní zástupce připouští spoluzavinění poškozeného, což dle jeho názoru vylučuje, aby bylo možno vyhovět odvolání státního zástupce a shledat naplnění kvalifikované skutkové podstaty podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Navrhuje odvolání státního zástupce podle § 256 trestního řádu zamítnout. K odvolání poškozených namítá, že tyto své závěry odvozují od naplnění příčinné souvislosti pouze na základě tzv. teorie podmínky, která však musí být korigována zásadou umělé izolace jevů a zásadou gradace příčinné souvislosti, jak to vyplývá z konstantní judikatury a jak již na to poukazoval ve svém odvolání. Poškozené se touto problematikou v podaném odvolání vypořádávají stejně jako státní zástupce spekulativním způsobem, který nemá oporu v provedeném dokazování. Dále poukazuje na prokázaný fakt, že poškozený si byl dobře vědom technického stavu bagru, takže si musel být vědom bezprostředního rizika při práci s ním, na což ho údajně upozorňovala i jeho sestra při telefonátu, a pokud tedy si rizika převrácení byla vědoma sestra poškozeného, je logické, že si ho musel uvědomovat i sám poškozený. K tvrzení poškozených o tom, že spoluzavinění poškozeného bylo nepatrné, považuje rovněž za spekulativní závěr, a znovu opakuje, že nebyl ani zjištěn nehodový děj, takže nelze v tomto směru považovat závěry poškozených za důkazně podložené. Trvá na tom, že poškozené neprokázaly své nároky v hlavním líčení dostatečným způsobem, a proto navrhuje, aby jejich odvolání byla jako nedůvodná zamítnuta.

10. K odvolání státního zástupce a poškozených podala písemné vyjádření i obžalovaná právnická osoba L. s. r. o. Nesouhlasí se stanoviskem státního zástupce, co do nepřiléhavé právní kvalifikace skutku. V této souvislosti opětovně odkazuje na znění ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce, kdy tato povinnost zaměstnance k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích. Trvá na tom, že s jejím vědomím se nikdo v areálu nepohyboval, a tudíž logicky nemohlo za jejího vědomí dojít k porušení příslušného paragrafu, respektive povinnosti, vyplývající ze znění zákoníku práce, a tedy i k naplnění kvalifikované skutkové podstaty trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku. K bezpečnosti a zajištění prostor dále uvádí, že prostor byl zajištěn v souladu s nařízením vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, a tudíž z její strany nedošlo k jakémukoliv vědomému pochybení, jež by mohlo vést k pro ni nepříznivému následku a dovození jakékoliv její odpovědnosti. Zároveň vyjadřuje přesvědčení, že z její strany nemohlo dojít ani k porušení nařízení vlády č. 378/2001 Sb., nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, a ani vyhlášky č. 77/1965 Sb., vyhláška ministerstva stavebnictví o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů. K tomu cituje z komentáře k ust. § 143 odst. 2 trestního zákoníku, a dovozuje, že za důležitou je v zásadě možno pokládat takovou povinnost, jejíž porušení v daném případě zpravidla podstatně zvyšuje nebezpečí pro lidský život nebo zdraví. Usmrcení z nedbalosti, které je následkem porušení takové povinnosti pachatelem, se tak stává okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby, a tedy právní klasifikací dle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Zcela nesouhlasí a sporuje názor státního zástupce, kdy dle něj mělo z její strany dojít k porušení důležité povinnosti jí uložené dle zákona, neboť jak opakovaně uvádí ve svých předchozích podáních včetně odvolání i v průběhu celého soudního řízení, z její strany žádného pochybení nedošlo. Naopak se značným zármutkem a pokorou odkazuje na samostatné a výlučné jednání poškozeného, který bez jakýchkoliv pokynů, vědom si možných nastalých rizik, pro ní z dosud nepochopených důvodů, začal jednat takovým způsobem, který následně vedl k danému

drastickému následku. Rozhodně však nelze jakkoliv usuzovat, že by poškozený jednal dle pokynů kohokoliv z obžalovaných. Jelikož obžalovaní poškozenému M. [redacted] žádnou práci pokynem nezadali, nebylo ani prokázáno, jak okresní státní zástupce v odvolání nesprávně namítá, že „primární a rozhodující příčinou následku v podobě úmrtí poškozeného bylo jednoznačně nedbalostní jednání obžalovaných, kteří flagrantním způsobem porušili ustanovení shora citovaných právních předpisů (myšleno ust. § 101 odst. 5 zákoníku práce, a dále nařízení vlády č. 378/2001 Sb., a vyhlášky č. 77/1965 Sb.), jejichž cílem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“. Nad rámec k tomuto připomíná, že předmětný stroj, jak vyplynulo z provedeného dokazování v hlavních líčení, nebyl v jejím vlastnictví, ale soukromé osoby L. [redacted] S. [redacted], kterému umožnila s ním stát na svém pozemku, a tudíž ani nebyl pro výkon práce jak jejich zaměstnanců, tak ani spol. L. [redacted] s.r.o., určen. Takže dávat jí za vinu, že neměla zajistit základní povinnosti BOZP atd. ve vztahu k tomuto stroji je nesmyslné. Další námitky okresního státního zástupce taktéž považuje pro posouzení věci za nedůvodné a irelevantní, když zároveň namítá, že v odvolání předestřená právní argumentace je stavu věci nepřiléhavá a není možné ji aplikovat v tomto řízení. Co do zavinění trvá na tom, že objektivně jednala se vši možnou opatrností a podle svých subjektivních možností taktéž tuto míru opatrnosti dodržovala. Dodržela veškeré nároky, které by se od ní dalo očekávat. S ohledem na výše uvedené a na průběh dokazování před nalézacím soudem je přesvědčena o nesprávnosti argumentace státního zástupce týkající se kvalifikované skutkové podstaty § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Z důvodů výše shrnutých je také přesvědčena, že není na místě, aby jí byla situace a náhrada nemajetkové újmy kladena výlučně za vinu, bez přihlédnutí k samostatnému jednání poškozeného I. [redacted] M. [redacted]. Naprosto nesouhlasí se závěry poškozených prezentovanými v jejich odvolání, že „protiprávní jednání obžalovaných bylo přímou a rozhodující příčinou následku“. Nic z tohoto nebylo důkazy v hlavních líčení prokázáno, ba naopak důkazy předloženými obhajobou a následně provedenými bylo vyvráceno. Taktéž byla vyvrácena další ze stěžejních námitek poškozených, že „v řízení nebylo žádným způsobem prokázáno, že by byl poškozený nějakého bezprostředního rizika vzniku nehody (natož pak nehody, která by mohla způsobit jeho smrt) vědom, a přesto by práci nadále vykonával“. Odhlédneme-li od skutečnosti, že poškozený žádnou práci od obžalovaných k provedení pokynem nedostal, pak naopak bylo v hlavním líčení plně prokázáno jak výslechy obžalovaných, tak i dalšími svědky, že poškozený I. [redacted] M. [redacted] předmětný stroj moc dobře znal, v minulosti na něm opakovaně pracoval (nikdy však ne pro ní), takže byl jednoznačně a bez jakýchkoli pochybností velmi dobře seznámen s tím, jaké jsou jeho rizika a jak by případná nehoda s fatálními následky mohla vzniknout. Jelikož obžalovaní poškozenému M. [redacted] žádnou práci pokynem nezadali, nebylo ani prokázáno, jak poškození v odvolání nesprávně namítají, že „primární a rozhodující příčinou následku v podobě smrtelného úrazu poškozeného bylo porušení řady základních povinností na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a týkajících se provozu stavebních strojů ze strany obžalovaných, bez něhož by k danému následku nedošlo...“. Nad rámec k tomuto znovu připomíná, že předmětný stroj nebyl v jejím vlastnictví, proto dávat jí za vinu, že neměla zajistit základní povinnosti BOZP atd. ve vztahu k tomuto stroji považuje za nesmyslné. K dalším námitkám poškozených uvádí, že tyto jsou taktéž pro posouzení věci nedůvodné a irelevantní, když poškozenými v odvolání předestřenou judikaturu považuje ke zjištěnému skutkovému a právnímu stavu věci za nepřiléhavou. Zároveň sporuje způsob, jakým se nalézací soud s vyčíslením náhrady nemajetkové újmy vypořádal, a k tomu odkazuje na náleze Ústavního soudu I. ÚS 2844/14 ze dne 22. 12. 2015, ze kterého cituje. Vzhledem k výše uvedenému prostřednictvím svého obhájce navrhuje, aby odvolání státního zástupce bylo jako nedůvodné zamítnuto, resp. celkově aby na podkladě odvolání všech obžalovaných byl napadený rozsudek změněn tak, že všichni obžalovaní budou obžaloby zproštěni, a dále aby byly poškozené se svými nároky zcela odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních.

11. Z podnětu odvolání státního zástupce a všech obžalovaných krajský soud jako soud odvolací přezkoumal všechny výroky napadeného rozsudku, z podnětu odvolání poškozených byly přezkoumány toliko výroky o náhradě nemajetkové újmy, přezkoumána byla i správnost postupu řízení, které vydání napadeného rozsudku předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přičemž k vadám, které nebyly odvoláními výslovně vytýkány, odvolací soud mohl přihlížet, jen pokud by měly vliv na správnost výroků, proti nimž odvolání byla podána, a dospěl k níže popsáným závěrům.
12. Řízení, které předcházelo napadeným výrokům, netrpí žádnými podstatnými vadami, které by mohly mít vliv na jejich správnost a zákonnost, zejména nebyla porušena ustanovení zabezpečující objasnění věci a právo obhajoby obžalovaných. Soud prvního stupně provedl dokazování v rozsahu potřebném pro rozhodnutí, důkazy hodnotil způsobem stanoveným v § 2 odst. 6 trestního řádu a dospěl tak ke skutkovým zjištěním, o nichž nejsou důvodné pochybnosti. V odůvodnění napadeného rozsudku pak výstižně vyložil, o které důkazy svá skutková zjištění opřel, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil a jak se vypořádal s argumenty obhajoby. Odvolací soud se s jeho skutkovými závěry plně ztotožnil a v podrobnostech odkazuje na důvody napadeného rozsudku.
13. Jak je již uvedeno výše, odvolací soud neshledal žádné vady v procesním postupu nejen soudu prvního stupně, ale ani v přípravném řízení, když nebylo zjištěno žádné porušení procesních ustanovení, která zabezpečují objasnění věci a práva obhajoby. Jak bude ještě níže rozebráno, soud druhého stupně se také ztotožnil s rozsahem dokazování, jak bylo provedeno prvním soudem a který podle jeho názoru plně odpovídá ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu. S ohledem na obsahy provedených důkazů a způsob, jakým soud prvního stupně důkazy včetně důkazů podporujících obhajobu obžalovaných zhodnotil, má soud druhého stupně za to, že je nadbytečné doplňovat dokazování o důkazy, na které je poukazováno obžalovanými S [redacted] a P [redacted] v podaných odvoláních, tedy zpracováním znaleckých posudků z oboru dopravy ke zjištění příčiny nehodového děje a na to navazující posudek z oboru forenzní biomechaniky ke zjištění pohybu těla poškozeného při pádu bagru, případně znalecké zkoumání technického stavu bagru, zjišťovat výhledové poměry z kanceláře obžalované právnické osoby v areálu a vzdálenostní poměry od kanceláře k místu převrácení bagru, když stávající důkazy jsou pro zjištění skutkového děje tak, aby nevzbuzoval důvodné pochybnosti, plně dostačující, jak ještě bude rozvedeno. Ostatně v řízení před soudem prvního stupně obžalování před ukončením dokazování v hlavním líčení žádné důkazní návrhy nevznesli.
14. Bylo nesporně prokázáno, že dne 3. 4. 2021 v době kolem 14:30 hodin došlo v areálu obžalované společnosti L [redacted] s.r.o. v [redacted], k pádu předmětného bagru ze svahu s následným přetočením na kabinu strojníka a k deformaci kabiny, v níž byl poškozený I [redacted] M [redacted], nar. [redacted], který v důsledku toho utrpěl ve výroku o vině popsaná zranění, která vedla k jeho smrti. Tato zjištění vyplývají zejména z protokolu o ohledání místa činu s fotodokumentací a ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který zpracoval MUDr. Tomáš Voják. Soud prvního stupně se při hodnocení protokolu o ohledání místa činu vypořádal s námitkami obžalovaných, které také zopakovali v podaných odvoláních, přičemž odvolací soud se se závěrem prvního soudu, že se jedná o důkaz zcela objektivní a dostačující, mohl plně ztotožnit. V protokole o ohledání místa činu je totiž dostatečně popsáno (a fotograficky zadokumentováno) nejen místo, kde došlo k pádu bagru, ale i konečné postavení bagru a jeho viditelný stav, zadokumentovány jsou i zanechané stopy bagru i okolí místa nehody, přičemž tato zjištění i vzhledem k dalším závěrům, jak budou ještě níže uvedeny, jsou pro posouzení dané problematiky zcela dostačující. Nelze tak souhlasit s námitkami obžalovaných, že policejní orgán při ohledání místa činu nepostupoval důsledně a že měl nechat znalecky prozkoumat i bagr samotný. Z předmětného protokolu jsou totiž patrné stopy po

pohybu bagru, z čehož lze dovodit průběh nehodového děje, zachyceno je i konečné postavení bagru, a proto závěru soudu prvního stupně, že dle stop ve srážu bagr dojel téměř na konec nově tvořeného nájezdu, kdy zemina pod touto cestou byla velmi sypká, neboť se jednalo o suťovou navážku, a tak došlo k jeho převrácení s tím, že bagr nebyl nijak ukotven, nelze skutečně vytknout žádnou zjevnou nesprávnost či nelogičnost. Naopak toto zjištění má spolehlivou oporu ve shora uvedeném důkazu, který soud prvního stupně pak také správně hodnotil v kontextu s výpověďmi svědků V. L. a V., a důvodně považoval za vyvrácené tvrzení obžalovaného S. o opravě spínací skříňky a možnosti bagr nastartovat i za pomoci klíče. Netřeba se pak zabývat tím, kolik práce poškozený před převrácením bagru vykonal, a v tomto směru obstarávat další důkazy, neboť toto zjištění není pro posouzení projednávané věci významné, když rozhodné je, zda – stručně uvedeno – poškozený již tím, že nasedl do bagru, počal vykonávat práci. Bylo pak také spolehlivě zjištěno, že v době, kdy došlo k projednávané události, na místě v daném areálu probíhaly stavební úpravy realizované společností L. s.r.o., a které souvisely se stavbou „“, a že obžalovaní před událostí jednali se svědkem V. o úpravě předmětného svahu, ale nedohodli se na ceně.

15. Soud prvního stupně se pak podrobně zabýval posouzením otázky, jakým způsobem a na základě jakého titulu poškozený s bagrem manipuloval, tedy zda o své vlastní vůli či na základě dohody s obžalovanými. Obžalovaní u hlavního líčení předložili a v podaných odvoláních zopakovali svou vlastní verzi skutkového děje, tedy že poškozený se předmětného rána přišel pouze do areálu s nimi dohodnout na nějaké budoucí práci, pak se s nimi rozloučil a odešel pryč, poté si pravděpodobně situaci rozmyslel, tajně se vrátil do areálu, což zcela logicky i předpokládá, že tajně musel vniknout do kanceláře obžalované právnické osoby, neboť z těchto prostor pak byl obžalovaným S. vydán policejnímu orgánu batoh s věcmi poškozeného, aniž by však obžalovaní vůbec věděli, že si ho tam poškozený zanechal, a i musel poškozený vědět, že nemusí hledat klíče od bagru, když ho lze nastartovat šroubovákem, následně nepozorovaně a neslyšně bagr musel nastartovat a odjet s ním k nedalekému svahu a tam několik hodin bagrovat, a to vše zcela bez toho, aby si osoby v areálu přítomné čehokoliv všimly. Soud prvního stupně zcela logicky a právem tuto obhajobu obžalovaných odmítl jako ryze účelovou, učiněnou obžalovanými vyvinut se z protiprávního jednání, a to nikoliv z toho důvodu, aby „byl někdo potrestán za to, co se poškozenému stalo“, jak je odvolateli namítáno, nýbrž z toho důvodu, že toto tvrzení obžalovaných bylo zcela spolehlivě vyvráceno dalšími provedenými důkazy. K tomu lze jen uvést, že i když obhajoba obžalovaných S. a P. byla podporována výpověďmi jejich partnerek – svědkyní S. a její sestry B., a nepřímo pak i výpovědí svědka V., soud prvního stupně nepochybil, pokud z těchto důkazů při zjišťování skutkového děje nevycházeli, neboť nemohl pominout nejen značnou nelogičnost obžalovanými tvrzeného skutkového děje, ale i rozpory mezi těmito výpověďmi, zejména pak obžalovaných a jejich partnerek, jak jsou podrobně rozvedeny v odůvodnění napadeného rozsudku, a hlavně pak výpověď svědkyně D. a vyhodnocení komunikace mezi ní a bratrem předmětného dopoledne včetně zaslaných fotografií. Z výpovědi jmenované svědkyně totiž vyplynulo zcela jednoznačné zjištění, že s bratrem předmětného dne telefonicky hovořila a ten jí sdělil, že pracuje pro L. za 200,-Kč na hodinu, a ještě jí poslal fotografie bagru s tím, že se jedná o bagr potřebující hodně oprav. Vzhledem k tomu, že údaje uváděné jmenovanou svědkyní jsou podepřeny zcela objektivními důkazy – předloženými fotografiemi, soud prvního stupně zcela důvodně o pravdivosti jejího tvrzení nepojal žádné pochybnosti. Nadto tato výpověď koresponduje i s výpovědí svědka J. L. a i svědkyně J. Soud prvního stupně tak zcela logicky a právem uzavřel, že poškozený I. M., který byl oblečen do montérek, byl předmětného dne přivezen obžalovaným S. do areálu již s úmyslem, aby ten den započal s úpravou svahu, který bylo nutno upravit, jak také správně první soud konstatoval. Lze tak znovu opakovat, že obžalovanými tvrzený skutkový děj včetně jeho doplnění při veřejném zasedání odvolacího soudu, že není vyloučeno, že poškozený mohl bagr chtít odcizit, byl provedenými

důkazy zcela bez jakýchkoliv důvodných pochybností zcela vyvrácen, a naopak na podkladě logicky a zákoným způsobem zhodnocených důkazů soud prvního stupně správně uzavřel, že poškozený na úpravě svahu v předmětném areálu s bagrem pracoval na základě dohody s obžalovanými a dle jejich pokynů, když jiný než takovýto závěr by byl v rozporu s provedenými důkazy i se zásadami formální logiky. Z tohoto důvodu je tak nadbytečné blíže zjišťovat výhledové a vzdálenostní poměry z kanceláře obžalované právnické osoby k předmětnému svahu, když – jak je uvedeno výše – bylo spolehlivě prokázáno, že poškozený na svahu s bagrem pracoval s vědomím obžalovaných. Nelze také pominout, že obžalovaný S. [redacted] tvrdil, že po rozloučení s poškozeným šel k předmětnému svahu vyndávat kameny, takže ani není zapotřebí zabývat se tím, zda mohl vidět z kanceláře pracujícího poškozeného či nikoliv, neboť se v těchto prostorách ani nenacházel. Ostatně o tom, že obžalování a svědek V. [redacted] nevypovídají plnou pravdu, svědčí i zcela prokázaný fakt, že poškozený s bagrem odjel ke svahu a tam (podle zanechaných stop) s ním jezdil, tedy určitě motor bagru vydával hluk, který údajně obžalování a ani jmenovaný svědek, který měl dle svého tvrzení pracovat cca 100 metrů od místa převrácení bagru, vůbec neslyšeli, čemuž skutečně nelze věřit. Bylo pak také nesporně prokázáno, že poškozený neměl uzavřenou žádnou pracovní či obdobnou smlouvu, takže ani závěr prvního soudu o tom, že poškozený pracoval na základě ústní dohody s obžalovanými o provedení práce, nelze považovat za vadný. V tomto směru uplatněné odvolací námitky obžalovaných nemohly být shledány důvodnými ani s přihlédnutím k ustanovení § 20 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ze kterého plyne, že jakmile bylo započato s plněním (naplňováním hmotněprávního obsahu právního jednání), např. tím, že zaměstnavatel začal zaměstnanci přidělovat práci a zaměstnanec začal sjednaný druh práce vykonávat, nemůže se již žádná smluvní strana neplatnosti dvoustranného právního jednání dovolat. Lze tak shrnout, že irelevantní je tak námitka obžalovaných, že pokud s poškozeným nebyla uzavřena písemná pracovní smlouva, tak nebyl zaměstnancem obžalované právnické osoby a na projednávaný případ se tak nemohou vztahovat ani předpisy o bezpečnosti práce a zákoník práce. K tomu lze ještě dodat, že v případě, pokud by bylo možno s obžalovanými v tomto bodě souhlasit, by to v konečném důsledku znamenalo, že zaměstnavatel by se takovýmto přístupem k zaměstnancům mohl zbavovat jakékoliv (nejen trestní) odpovědnosti za porušení svých povinností zaměstnavatele, což rozhodně nelze připustit. Na správnosti učiněných závěrů pak nemůže nic změnit ani výpověď svědkyně S. [redacted] o tom, že obžalovaný S. [redacted] se u ní informoval o možnosti uzavřít s poškozeným pracovní smlouvu a že se dohodli, že se domluví až v pondělí, neboť i pokud by tomu tak skutečně bylo, na posouzení rozhodných skutečností by se s ohledem na výše shrnuté nemohlo ničeho změnit. Taktéž nebylo prokázáno, že by obžalování po poškozeném požadovali předložení listin prokazujících jeho způsobilost vykonávat práci na bagru, když samotné zjištění, že poškozený jakožto opravář strojů uměl obsluhovat bagr, jistě neznamená splnění zákonných povinností zaměstnavatele. Taktéž je zřejmé, že poškozený nepodstoupil žádné školení zaměstnance, jak to předpokládají právní předpisy, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Ve světle těchto úvah je pak nadbytečné detailněji zabývat se průběhem nehodového děje a technickým stavem předmětného bagru, neboť i kdyby se jednal o bagr zcela nový bez jakýchkoliv technických závad či nedostatků, je zjevné, že na straně obžalovaných byly zjištěny takové okolnosti, jak jsou shora shrnuty a podrobně rozvedeny v důvodech přezkoumávaného rozhodnutí, které již samy o sobě svědčí o porušení již těch nejzákladnějších povinností zaměstnavatele. V případě poškozeného jakožto zaměstnance se pak jedná zejména o porušení povinností uvedených v ustanovení § 106 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, tedy v rámci obecně uložené povinnosti dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost a o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, povinnost účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí, což mu ovšem jeho zaměstnavatel ani neumožnil, a dále pak povinnost vyplývající mu z vyhlášky č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů v platném

znění, kdy jistě věděl, že nedisponuje průkazem o oprávnění k obsluze stavebních strojů, a přesto takovýto stroj obsluhoval. Nicméně i v tomto případě platí, že obžalovaní po něm předložení takového průkazu ani nepožadovali, a ani nezjišťovali, zda ho vůbec vlastní. Dostatečné je tak zjištění, že od předmětného bagru neexistovala technická dokumentace, nebyl na něm umístěn jakýkoliv identifikátor a neabsolvoval pravidelné technické prohlídky. Vzhledem k tomu, že bylo spolehlivě prokázáno, že poškozený s bagrem pracoval několik hodin, stěží věřit obžalovanému S. [REDACTED], že v palivové nádrži nebylo dostatek pohonných hmot. Tato námitka je také zcela lichá, neboť poškozený minimálně s bagrem odjel z místa jeho zaparkování ke svahu, na kterém se pohyboval, jak o tom svědčí fotografie zaslaná poškozeným své sestře a i protokol o ohledání místa činu, kde jsou popsány i jízdní stopy, takže je zjevné, že palivo v nádrži být muselo, jinak by poškozený s bagrem nemohl popojíždět a bagrovat.

16. K dalším námitkám obžalovaných směřujícím proti skutkovým zjištěním soudu prvního stupně lze dále ještě obecně připomenout, že samotný fakt, že první soud nehodnotil důkazy způsobem jimi předkládaným, sám o sobě nemůže znamenat, že učiněné závěry jsou nesprávné, pokud se přitom vypořádal se všemi skutečnostmi, které jsou pro posouzení projednávané věci významné, jak se i stalo. V dané věci se soud prvního stupně se všemi provedenými důkazy náležitě vypořádal, nepominul žádnou z významných okolností a dospěl tak k takovým skutkovým závěrům, které mají v provedených důkazech spolehlivou oporu a nelze jim vytknout žádnou zjevnou nesprávnost či nelogičnost. Netřeba pak také pochybovat o tom, že poškozený práci s bagrem vykonával ve prospěch obžalované právnické osoby, neboť, jak také první soud správně zjistil, bylo nutno předmětný svah upravit v rámci probíhajících stavebních úprav realizované obžalovanou společností, které souvisely se stavbou „[REDACTED]“. Z pohledu trestní odpovědnosti právnických osob je pak nerozhodné, že poškozený k výkonu této práce použil bagr ve vlastnictví obžalovaného L. [REDACTED] S. [REDACTED], který spolu s obžalovaným P. [REDACTED] P. [REDACTED] jsou jedinými jednateli obžalované právnické osoby. Absence jakýchkoliv smluv o pronájmu bagru od jeho majitele právnickou osobou, případně jiných obdobných smluv, stejně jako výše zmíněná absence písemné pracovní smlouvy, totiž nemůže vést k vyvinění obžalované právnické osoby a jejích jednatelů. Je zjevné, že jednatelé aplikovali (bohužel) v České republice poměrně rozšířenou „podnikatelskou praxi“, kdy zaměstnávali zahraniční dělníky bez příslušných právních podkladů, což je pro zaměstnavatele podstatně jednodušší a i levnější, než s nimi uzavírat řádné pracovní smlouvy, neboť při práci na černo není nutno například odvádět za zaměstnance příslušné zákonné odvody, podrobovat zaměstnance povinným zákonným školením, a dochází i k ušetření mzdových prostředků. Stěží pak za takové situace očekávat, že obžalovaní budou bazírovat na řádných písemných právních titulech k užívání bagru obžalovaného S. [REDACTED] obžalovanou právnickou osobou. Z hlediska projednávané věci je pak bezvýznamné, že poškozený neměl opatřeny pro pobyt v České republice všechny potřebné dokumenty, a proto i v tomto směru uplatněné námitky obžalovaných nebyly shledány odvolacím soudem důvodnými.
17. Lze tak shrnout, že soud prvního stupně na podkladě zhodnocených důkazů zjistil správně skutkový děj, jak ho popsal v napadeném rozsudku, tedy že dne 3. 4. 2021 v předmětném areálu poškozený vykonával zemní úpravy přilehlého svahu bagrem specifikovaným ve spise, a to s vědomím obou obžalovaných - jednatelů obžalované právnické osoby a na základě jejich pokynů, aniž by uzavřeli s poškozeným písemnou pracovní smlouvu či písemnou dohodu o provedení práce, a aniž by byl poškozený z jejich strany jakkoliv poučen s normami vztahujícími se k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. V této části první soud také správně konstatoval, že bylo spolehlivě prokázáno, že obžalovaní vědomě nesplnili zákonnou povinnost ve smyslu § 101 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v platném znění, podle níž každý zaměstnavatel zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci, kdy tato povinnost se vztahuje i na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovišti,

a poškozeného prokazatelně nepoučili o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a možných rizicích, představujících ohrožení jeho zdraví či života, a současně poškozenému umožnila pracovat s bagrem, který byl umístěn v areálu společnosti a k němuž nedisponovali žádnou průvodní ani provozní dokumentací, aniž by prováděli kontrolu bezpečnosti provozu zařízení nejméně jednou za 12 měsíců v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1, 2 nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, v platném znění, nestanovili rozsah kontroly tohoto zařízení ani místním provozním bezpečnostním předpisem a postupovali vědomě v rozporu i s dalšími požadavky na bezpečný provoz a používání pojezdných zařízení, které jsou upraveny v příloze č. 3, bod 4. téhož nařízení vlády, podle něhož byli povinni zabezpečit zařízení řízeného obsluhou před převrácením při provozu za běžných podmínek, a to ochranným zařízením, které zajistí, že se pojezdné zařízení nenakloní o více než čtvrtinu maximálního náklonu, a pokud existovalo riziko přimáčknutí obsluhy při převrácení zařízení, byli povinni zajistit, aby bylo použito pouze takové zařízení, které je vybaveno zádržným systémem, v důsledku čehož předmětný bagr nebyl vůbec způsobilý pro bezpečný provoz, což bylo L. S. a P. P. známo, neboť L. S. bagr zakoupil v roce 2020 bez písemné kupní smlouvy, a aniž by mu byla prodávajícím předána ke stroji jakákoli průvodní či provozní dokumentace, a dále L. S. a P. P. neověřili, zda I. M. disponuje průkazem o oprávnění k obsluze stavebních strojů ve smyslu vyhlášky č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů, v platném znění. Námitky obžalovaných směřující proti skutkovým zjištěním soudu druhého stupně tak nebyly odvolacím soudem shledány důvodnými. V tomto směru tak již není třeba ničeho dalšího dodávat k podrobnému a správnému odůvodnění napadeného rozsudku, neboť soud I. stupně se vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí a řídil se správnými úvahami, se kterými se odvolací soud mohl plně ztotožnit.

18. Soud druhého stupně však musel přisvědčit důvodnosti námítky státního zástupce, že při právním posouzení věci soud prvního stupně nedocenil všechny rozhodné okolnosti, v důsledku čehož jím použitou právní kvalifikaci prokázaného jednání obžalovaných jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku nelze považovat za přílehavou. Prvý soud oproti podané obžalobě, v které byl žalovaný skutek právně posouzen jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, zmírnil právní kvalifikaci, což odůvodnil tím, že relevantní příčinou způsobeného následku v podobě usmrcení poškozeného bylo jeho významné spoluzavinění, z čehož pak dovodil, že obžalovaní neporušili důležitou povinnost, která jim byla uložena zákonem, a jejich jednání proto právně posoudil toliko jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku. Právní úvahy soudu prvního stupně však pomíjí prokázané skutečnosti, které – pokud by byly zákonným způsobem vyhodnoceny - ve svém souhrnu podporují správnost námitek státního zástupce, jak je rozvedl v podaném odvolání. Znovu je nutno připomenout, že poškozený I. M. a obžalovaná společnost L. s.r.o. neměli mezi sebou uzavřenou žádnou platnou písemnou pracovní smlouvu ani písemnou dohodu o provedení práce, a přesto obžalovaní poskytli poškozenému bagr v nedobré technické stavu, aby pracoval na zemních úpravách přílehlého svahu, a to bez jakéhokoli poučení poškozeného o bezpečnosti práce, přičemž plnění povinností zaměstnavatele včetně povinnosti zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve smyslu § 101 odst. 5 zákoníku práce se vztahuje nejen vůči „řádným“ zaměstnancům, ale i vůči osobám pracujícím tzv. na černo, tedy i dalším osobám, které se s vědomím zaměstnavatele zdržují na jeho pracovišti. K tomu pak přistupuje porušení dalších povinností zaměstnavatele, jak jsou shora shrnuty, a uváží-li se jejich charakter a význam jejich dodržování, je nutno uzavřít, že jejich porušení nelze považovat za nevýznamné. Naopak je zřejmé, že obžalovaní v zásadě nedodrželi vůbec žádnou povinnost zaměstnavatele, čehož si byli plně vědomi, a s cílem ušetřit finanční prostředky za práce na zemních úpravách předmětného svahu, s vědomím všech rizik souvisejícími s výskytem osob na jeho pracovišti a s charakterem vykonávané práce, která je již sama o sobě

s ohledem na svahovitý terén riziková, jednali zjištěným způsobem. Z jejich strany tak nepochybně došlo minimálně z vědomé nedbalosti k porušení shora citovaných povinností vyžadovaných příslušnými právními předpisy, přičemž porušení těchto povinností je - v souladu se zásadou gradace příčinné souvislosti - dostatečně významnou příčinou tragického následku v podobě úmrtí poškozeného, byť byla současně prokázána absence potřebné opatrnosti při manipulaci s předmětným bagrem na straně poškozeného, kterou však nelze přeceňovat, jak to učinil první soud. I podle názoru odvolacího soudu ve shodě se státním zástupce bylo totiž primární a rozhodující příčinou následku v podobě úmrtí poškozeného jednoznačně nedbalostní jednání obžalovaných, kteří skutečně flagrantním způsobem porušili ustanovení výše citovaných právních předpisů, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. S ohledem na zjištěný průběh skutkového děje je pak také důvodná námitka státního zástupce, že poukaz prvního soudu na situaci, kdy řidič automobilu, o němž ví, že má nefunkční brzdy, se i tak rozhodne sjet z kopce, je nepřiléhavý. Pokud tedy bylo prokázáno, že obžalovaní P. P. a L. S. jakožto jednatele obžalované právnické osoby jednali z hlediska zavinění ve formě vědomé nedbalosti, soud prvního stupně pochybil, pokud jejich prokázané jednání právně neposoudil jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku. V případě obžalované právnické osoby se pak příslušná forma zavinění, požadovaná legální definicí jednotlivého trestného činu, odvozuje od osoby, která za právnickou osobu jednala, a jelikož obžalovaní L. S. a P. P. jednali jakožto její jednatele, a to v rámci její činnosti, jedná se bezesporu o jednání právnické osobě přičitatelné ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) TOPO. Obžalovaná právnická osoba L. s.r.o. tak měla být uznána vinnou spácháním přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku za užití § 7 zákona o TOPO, když současně nebylo prokázáno, že by obžalovaná právnická osoba vynaložila veškeré úsilí, které by bylo možno na ní spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu jednatelemi zabránila (§ 8 odst. 5 zákona o TOPO).

19. Z výše uvedených důvodů tak odvolacímu soudu nezbylo, než z podnětu odvolání státního zástupce podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu zrušit napadený rozsudek v celém rozsahu. Jelikož ve věci byly splněny podmínky dané v § 259 odst. 3 trestního řádu, rozhodl odvolací soud znovu sám tak, že všechny tři obžalované z důvodů shora popsanych uznal vinnými přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, v případě obžalované právnické osoby za užití § 7 zákona o TOPO, kterého se dopustili jednáním popsáním ve výroku tohoto rozhodnutí.
20. V souvislosti s novým rozhodnutím o vině obžalovaných bylo nutno znovu rozhodnout o trestech. Obžalovaným je nyní ukládán trest za přečin, za nějž zákoník stanoví trest odnětí svobody 1 rok až 6 let. V neprospěch obžalovaných je nutné hodnotit absenci jakékoliv sebereflexe, na druhou stranu jim polehčují dosavadní trestní a přestupková bezúhonnost. Jako přiměřený trest v případě obžalovaných fyzických osob považuje odvolací soud tresty odnětí svobody vyměřené u dolní hranice zákonné trestní sazby, a to v případě každého z obžalovaných v trvání 24 měsíců se stanovenou zkušební dobou vyměřenou v polovině zákonného rozpětí, čímž jsou zohledněny všechny okolnosti pro rozhodnutí o trestu významné, jak jsou shora shrnuty a podrobně rozvedeny v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ve shodě s rozhodnutím prvního soudu pak byly oběma obžalovaným uloženy i tresty peněžité ve výměře 50 denních sazeb ve výši 400 Kč, tedy v součtu 20 000 Kč, které krom výše uvedeného zohledňují zároveň i zjištění k výdělkovým a majetkovým poměrům obou obžalovaných, kteří jsou v produktivním věku, a nebyla na jejich straně zjištěna ani žádná závažná překážka, která by jim bránila vykonávat práci, resp. podnikatelskou činnost, přičemž jimi ovládané společnosti disponují majetky, a odpovídá to i finančním závazkům obžalovaných včetně jejich vyživovacích povinností. Zejména pak z důvodu postoje obžalovaných k projednávané věci má i odvolací soud za to, že je na místě doplnit výchovný aspekt ukládaných trestů uložením přiměřené povinnosti dle § 82

odst. 3 trestního zákoníku, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení dle svých sil uhradili způsobenou nemajetkovou újmu, když pro její uložení jsou splněny všechny zákonem dané podmínky. V případě obžalované právnické osoby L. s.r.o. považuje odvolací soud za přiměřený peněžitý trest, ovšem s ohledem na změnu právní kvalifikace v přísnější výměře, než kterou zvolil první soud, a to konkrétně ve výměře 100 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy v celkové výši 100 000 Kč, čímž jsou dostatečně zohledněny všechny skutečnosti, které jsou pro toto rozhodnutí významné včetně zjištěných majetkových poměrů společnosti. Takto uložené tresty u všech obžalovaných považuje odvolací soud za přiměřené všem rozhodným skutečnostem, a to jak z hlediska individuálního postihu, tak i z hlediska generální prevence.

21. Dále bylo nutno znovu rozhodnout o nárocích poškozených na náhradu nemajetkové újmy, kdy tyto výroky v napadeném rozsudku byly přezkoumávány odvolacím soudem i z podnětu odvolání všech poškozených. Je nepochybné, že poškozené H. D., O. P. M., Z. M. a O. J. se k trestnímu řízení připojily včas, ještě před zahájením dokazování v hlavním líčení, a řádně jej také vyčíslily, proti čemuž ostatně ani žádný z odvolatelů nebjoil. Poškozené požadovaly nahradit po obžalovaných nemajetkovou újmu každá v částce 800 000 Kč z titulu rodinného poměru k poškozenému, přičemž soud prvního stupně správně uzavřel, že není jediný důvod pochybovat o jejich tvrzení, že s poškozeným udržovaly intenzivní a pozitivní rodinný vztah a byly s ním ve velmi častém kontaktu. K tomu lze jen konstatovat, že z provedených důkazů nesporně vyplývá existence kvalitních mezilidských vztahů mezi poškozeným a jeho manželkou, nezletilou dcerou i oběma sestrami. Ostatně ani obžalování v tomto směru nevznesli konkrétní protiargumenty, jímž by tento závěr byl schopen zvrátit či alespoň zpochybnit, proto lze v podrobnostech odkázat na důvody napadeného rozsudku. Pokud pak obžalovaný S. namítal, že manželka poškozeného pouze učinila při hlavním líčení vyjádření ve smyslu § 212a) trestního řádu, aniž by měli možnost klást jí dotazy, lze jen uvést, že toto jeho tvrzení nemá oporu v protokole o hlavním líčení ze dne 22. 2. 2023, neboť z něho vyplývá, že ani jedna ze stran nenavrhla poškozenou O. M. vyslechnout jako svědka, nadto obžalovaný S. se pak k jejímu projevu vyjádřil, takže ani v tomto postupu soudu prvního stupně nelze shledat žádné vady. Soud prvního stupně pak za přiměřeně vysoký nárok považoval o polovinu zkrácenou částku 800 000 Kč s ohledem na spoluzavinění poškozeného, ovšem nikterak nevysvětlil, z jakého důvodu k závěru o přiměřené výši částky 800 000 Kč u každé z poškozených dospěl. Odvolací soud s přihlédnutím k základním principům odškodnění nemajetkové újmy má za to, že není důvodu v daném případě odchylovat se od ustálené soudní praxe (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1485/2029) a při stanovení výše částky nemajetkové újmy proto vycházel ze základního východiska opřené o statistický ukazatel kopírující vývoj cen a mezd. Za základní částku náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké podle § 2959 o. z., modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, proto považuje odvolací soud v případě nejbližších osob (manželka a nezl. dcera) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného (rozhodnutí č. 85/2019 Sb. rozh. obč.), a v případě sester poškozeného pak vycházel ze základní částky o jednu čtvrtinu nižší (viz. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1421/2015). Vzhledem k tomu, že v roce 2021, kdy došlo ke smrti poškozeného, činila výše konstatovaná průměrná hrubá mzda částku 37 839, činí základní výše nemajetkové újmy u manželky a nezl. dcery poškozeného částku 756 780, a u sester poškozeného částku 567 585 Kč, přičemž tyto částky je pak nutno snížit v návaznosti na z důvodů výše rozvedených dovozené spoluzavinění poškozeného, které odpovídá dvacetiprocentnímu podílu.
22. Celková výše náhrady nemajetkové újmy tak u pozůstalé manželky a nezletilé dcery byla odvolacím soudem stanovena na částku 606 424 Kč pro každou z nich a u pozůstalých sester na částky 454 068 Kč, a v takovémto rozsahu proto byli všichni obžalovaní podle § 228 odst.

1 trestního řádu závázání povinností společně a nerozdílně k jejich úhradám. Takto stanovené výše nemajetkové újmy pak podle názoru odvolacího soudu odpovídají i zjištěným okolnostem na straně obžalovaných, zejména pak jejich postoji, míře jejich zavinění i jejich majetkovým a výtěžkovým poměrům. K tomu lze jen připomenout, že obžalovaní sice čin spáchali z nedbalosti, avšak s vysokou mírou zavinění, a byť formálně vyslovili lítost nad úmrtím poškozeného, tak fakticky neučinili žádné kroky ke zmírnění nastalých následků v životě pozůstalých rodinných příslušníků poškozeného. Pokud pak jde o osobní a majetkové poměry obžalovaných, je ze spisu patrné, že obžalovaný S. má dvě vyživovací povinnosti, sám se považuje za majetnou osobu, stejně jako obžalovaný P. (viz. protokoly o jejich výpovědích v přípravném řízení), příjem oba mají z podnikatelské činnosti, takže pokud jde o dopad plnění předmětné povinnosti na ně a jejich rodinné příslušníky, není reálného důvodu předpokládat negativní následky. Likvidační důsledek plnění této povinnosti pak nelze předpokládat ani u obžalované právnické osoby, takže i z tohoto hlediska je výší přiznané nemajetkové újmy naplněna zásada proporcionality v adhezním řízení. Lze také uzavřít, že stanovený rozsah kompenzace odpovídá i typovým případům, a proto bylo o nárocích poškozených na náhradu nemajetkové újmy rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí s tím, že se zbytky svých nároků na náhradu imateriální újmy byly všechny poškozené podle § 229 odst. 2 trestního řádu odkázány na občanskoprávní řízení.

23. Vzhledem k tomu, že napadený rozsudek byl odvolacím soudem změněn toliko na podkladě odvolání státního zástupce a poškozených, bylo dále rozhodnuto o odvolání všech obžalovaných tak, že byla podle § 256 trestního řádu jako nedůvodná zamítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Jen je-li zde některý z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu, lze proti tomuto rozhodnutí podat dovolání. Dovolání mohou podat jednak nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí soudu a obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje, a musí mít obsah uvedený v § 265f tr. řádu. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud.

Praha 7. září 2023

JUDr. Ladislav Koudelka, Ph.D. , v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Horová